

A Berzsenyi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár 2018. évi beszámolója

(Szombathely, dr. Antall József tér 1.)

(Nagy Éva)

2019. február 18.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	2.
Szervezeti kérdések	5.
Szakmai működés	7.
• Az Életünk kiadása	7.
• Nyitvatartás	8.
• Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése	9.
• Gyűjteményfejlesztés	10.
• Gyűjteményfeltárás	13.
• Állományvédelem	14.
• Tudományos kutatás	15.
• Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása	16.
Mutatók	20.
• Könyvtárhasználat	20.
• Dokumentumforgalom	22.
• Olvasói számítógépek	22.
• Online szolgáltatások	23.
• Szolgáltatások fogyatékkal élők számára	24.
• Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok	25.
• Használói képzések száma	25.
• Rendezvény, kiállítás	27.
• Használói elégedettség mérés	34.
• Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	36.
• Közösségi szolgálat/önkéntesség	36.
• Partnerség	37.
• Digitalizálás	36.
Fejlesztések	42.
Pályázatok, projektek	44.
A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ban, a megyei könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása	45.
Elektronikus szolgáltatások	49.
Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük	50.

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Berzsényi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár – a minőségpolitikájában rögzítettek alapján – kötelességének tartja, hogy az egyének és a közösségek számára eredményes könyvtári szolgáltatást nyújtson. A könyvtár gyűjteménye, szakemberei, információs- és kommunikációs technológiai készsége alapján vállalja a városi és a megyei lakosság korszerű igényeinek folyamatosan nyújtott minőségi kielégítését. Célul tűztük ki, hogy kiváló, minőségi szolgáltatást nyújtunk. A minőségi szolgáltatás szinten tartása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük a használói igények változását, és rendszeresen vizsgáljuk használóink elégedettségét, az olvasói panaszokat elemezzük, és gondoskodunk a hibák kijavításáról. Az állománygyarapítás során figyelembe vesszük a nemzeti és etnikai kisebbség kulturális igényeit. Szolgáltatásainkról honlapunkon, közösségi oldalainkon, szórólapokon és a helyi média segítségével adunk folyamatos tájékoztatást. A gyűjtemény vonatkozásában a gyarapításnál figyelembe vesszük a könyvtárhasználók igényeit, kiemelten kezeljük a Vas megyére vonatkozó irodalom teljes körű gyűjtését, a gyűjtemény összetételéről és az állománygyarapítás elveiről a gyűjtőköri szabályzatban adunk áttekintést, a gyűjtemény tartalmáról elektronikus katalógusok és a honlapunkon elérhető online katalógus ad tájékoztatást.

A Könyvtár eleget téve az összetett könyvtárhasználói igényeknek, hatókörét a szolgáló közösség körében folyamatosan bővíti. Gyűjteményére és szolgáltatásaira alapozva keresi és fejleszti azokat az együttműködési formákat, amelyek segíthetik használó közösségének magas minőségű könyvtári ellátását. Ennek érdekében együttműködik a megyei könyvtárak közösségével, Vas megye köz-és egyéb könyvtáraival, a város és a megye oktatási és kulturális intézményeivel. **Erősíti az előző években megalapozott együttműködést a civil szervezetekkel, számos közös program szervezésével.** Mindezek érdekében formális együttműködési megállapodásokat is kötött. A civil szervezetekkel együttműködve hívja fel a figyelmet a helyi társadalom számára fontos kérdésekre (pl. Szépítő Egyesület, Gothard Amatőrcsillagászati Egyesület, Halmay Zoltán Olimpiai Hagyományörző Egyesület, Képes Levelezőlapgyűjtők Egyesülete, Kerekerdő Alapítvány, Fekete István Állatvédő Egyesület, Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége Vas Megyei Bázis, Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Vas Megyei Szervezete, Siketek és Nagyothallók Vas Megyei Szervezete, Vasi Múzeumbarát Egylet, Vasi Vendéglősök Klubja).

A szolgáltatásmenedzsment bevonja alkalmazási körébe az interneten elérhető információkat, adatbázisokat. Ugyanakkor, a tudásmegosztás elvét gyakorolva, tartalomszolgáltatásként közkinccsé teszi az egyedi tudástartalmat jelentő Vas megyei helyismereti kulturális örökséget a világhálón. A Hungaricana adatbázisban elérhető digitalizált sajtó- és fotóanyagok használata folyamatosan növekszik (2018: 16 315)

Esélyegyenlőségi programja segíti a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdését, a fizikai, földrajzi, szociális hátránnyal élők integrálódását a tudásalapú információs társadalomba, az élményszerű olvasás népszerűsítését és a digitális analfabetizmus csökkentését. A használóképzési tevékenységével és a digitális írástudás terjesztésével részese az életen át tartó tanuláshoz, a tanulási készségek megőrzésének, ill. kialakításának a társadalom különböző csoportjaiban.

- Az előadóteremben indukciós hurok és erősítő, együttműködés írásba foglalására került sor a MVGYOSZ Vas Megyei Szervezetével, a Mozgássérültek Vas Megyei Egyesületével, a Siketek és Nagyothallók Vas Megyei Szervezetével, a Fogyatékosok Támogató Szolgálatával és a Fogyatékkal Élők Napközi Otthonával, valamint a Misszió Közhasznú Egyesülettel (daganatos betegeket támogatnak), megszervezte a csoportos könyvtárlátogatásokat, segítik az egyéni használatot (pl. hangos könyvtári kalauzzal), személyre szóló szolgáltatásokat dolgoztak ki.
- Vakok és csökkentlátók részére megjelenésük óta vásárol és szolgáltat hangoskönyveket (+nagyítók, öregbetűs könyvek, felolvasó szoftver, speciális számítógép, billentyűzet).

- A Siketek és Nagyothallók Vas Megyei Szervezete rendszeresen intézményben tartja közgyűléseit.
- Az autisták és érzelmileg sérült emberek otthonául szolgáló Holnap Házával 2011 februárjától áll. kapcsolatban, egy munkatárs havonta egyszer látogatja meg az ott élőket házi kölcsönzés keretében,
- A fogyatékkal élők társadalmi elfogadását segítő a BDK munkatársai kidolgoztak egy speciális programot iskoláskorúan számára: Fedezzük fel a zörejek, hangok, zenék világát látássérült olvasóink 'szemüvegén' keresztül!
- 1979 óta folyamatosan működik a házi kölcsönzés szolgáltatás.
- A www.bdmk.hu honlapon négy kisebbségi nyelven (horvát, lovári, német, szlovén) lehet tájékozódni a könyvtárral kapcsolatban.
- A BDK kisebbségi ellátórendszerének hatóköre az 1997. évi CXL. törvény 66. § (2) bekezdés c) pontja alapján a megye egész területére kiterjed (német, szlovén és horvát nyelvterületen ellátórendszer működik, míg a cigány nyelvű irodalom a központi gyűjteménybe kerül).

Közösségi és egyéni élményt nyújtó programjaival népszerűsíti az intézményt, a gyűjteményt, az irodalmat, a művészeteket és a tudományt. Különösen büszkék vagyunk azokra az eseményekre, melyeket példa nélkül hoztunk létre és évek, ill. hónapok óta élvezik a közönség intenzív érdeklődését. Pl. kitartó érdeklődés mellett folytatódik az „Ezt látni és hallani kell” című bevezetés a komolyzenébe (80-150 fős látogatószámmal),), középiskolások számára meghirdetett **A vers világa** című országos illusztrációs képzőművészeti pályázat és a **Máské(p)p** című helyismereti fotó- és filmpályázat nagy sikerrel zárult, a Helytörténeti klub várostörténetet és hagyományokat bemutató kiállításai, előadásai, városismereti sétái szintén alig befogadható létszámú közönséggel működnek.

Harmadik helyként és információs központként a társadalmi integrációt segíti. Szolgáltatásait és rendezvényeit e céloknak megfelelően tervezi és szervezi. Különösen kiemelendőnek tartjuk a társadalmi integráció szempontjából a **2015-ben elindított Roma kulturális napok sorozatot**, sikeres és a városban egyedinek számító rendezvényeivel. 2018-ban négy eseményre került sor, ebből kiemelhető **Csányi Dávid színművész Choli Daróczi Józsefre és Kovács József Hontalanra emlékező irodalmi estje**. De megemlíthetjük a második alkalommal megrendezett **Esélyegyenlőségi fotókiállítást és filmnapot**.

Könyvtárunk 2018-ban sikeresen pályázott a Minősített Könyvtár cím elnyeréséért. A teljes könyvtári közösség együttműködésével felmértük és megfogalmaztuk a szervezet erősségeit és gyengeségeit. Ebből a 2018. évre vonatkozathatók az alábbi konkrétumok:

Erősségek

- stabil pénzügyi háttér
- központi épület fizikailag akadálymentesített intézményi környezete
- magas szintű intézményi szabályozottság
- elkötelezett intézményi vezetés a szakmai megújulás mellett
- hosszú nyitvatartási idő
- erős hazai és külföldi partnerkapcsolatok
- kölcsönösségen alapuló szakmai együttműködés a Vas megyei köz- és egyéb könyvtárakkal
- Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (VKSZR)
- innovatív ötletek iránti vezetői fogékonyság
- színvonalas és változatos könyvtári rendezvénykínálat
- tudatosan alkalmazott külső kommunikációs lehetőségek
- széleskörű együttműködés civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel
- stabil használó kör és igénybevétel
- kvalifikált, hosszú ideje együtt dolgozó munkatársi gárda
- szakmai képzés, továbbképzés, tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása

- munkatársak önálló ötletei, projektek teljesítése közös munkával
- a publikációs tevékenység erősödése

Gyengeségek

- városi fiókkönyvtári hálózat akadálymentesítési, felújítási/korszerűsítési hiányosságai
- információs akadálymentesítés
- ingyenes parkolási lehetőség hiánya (használóknak)
- nem mobilizálható belső terek
- nyelvtudás alacsony szintje
- feszített intézményi létszám – megosztott munkakörök (feldolgozás-olvasószolgálat)
- technikai személyzet kis létszáma, fluktuációja
- önálló gazdasági szervezet hiánya
- nem teljes a gyűjtemény elektronikus feltártsága
- az elektronikus könyvtári rendszer zavarai
- „rejtőzködő” használók felderítése

Négy belső ellenőrzésben volt részünk, a készpénzkezelés rendjét, a munkaügyi nyilvántartásokat, a 2018-as közbeszerzési eljárást, valamint a gépjármű használat szabályozottságát vizsgálták. Valamennyi esetben csupán apró kiegészítéseket kellett végrehajtanunk, de ezek figyelembe vételével átdolgoztuk a vonatkozó szabályzatokat. Kiegészítettük az Iratkezelés szabályzatát és módosítottuk az elektronikus irattárat a GDPR alapján készített új verziója (DMS ONE) szerint.

A 2018. május 25-től alkalmazandó általános adatvédelmi rendelet előírásainak betartása érdekében a Berzsényi Dániel Könyvtár kellő körültekintéssel kezdte meg ez irányú tevékenységét. A felkészülés jegyében április 17-18-án részt vett az igazgató és az igazgatóhelyettes a Szegeden rendezett *A GDPR és a könyvtárak* című az Informatikai és Könyvtári Szövetség Megyei Könyvtári tagozatának szakmai tanácskozásán. Május 25-én az OMI Kft. által szervezett képzésen *Változások a munkahelyi adatvédelemben* témában tájékozódunk.

Első lépésként létrehoztuk rövid adatkezelési tájékoztatónkat, amelyet olvasóink számára elérhetővé tettünk a könyvtári információs pultban és a honlapunkon is. Tájékoztatót tettünk közzé az elektronikus megfigyelőrendszer (térfigyelő kamerarendszer) alkalmazásáról, és felhívtuk a figyelmet a rendezvényi fotókészítésre. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség által felkért szakértői bizottságnak a megyei hatókörű városi könyvtárakra kidolgozott adatvédelmi dokumentumát a Berzsényi Dániel Könyvtárra alkalmazva elkészítettük *Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatunkat*, megjelölve benne az intézményi adatvédelmi tisztviselőt, akit a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság oldalán regisztráltunk.

A beiratkozási folyamatot kiegészítettük annyival, hogy a személyes adatok kezeléséhez adott olvasói hozzájárulás önkéntes legyen, félreérthetetlen és megfelelő tájékoztatáson alapuló. Gondoskodtunk arról is, hogy az érintettek a hozzájárulást bármikor vissza is vonhassák. Kiterjesztettük az adatkezelési tevékenységünket a KSZR települések szolgáltató helyeire is, ellátva a könyvtárosokat információval és dokumentumokkal.

Törekedtünk arra, hogy összehangoljuk a tudásmegosztás hagyományos és korszerű formáit az élményszerű olvasás népszerűsítésével, a kulturális tartalmak befogadásának elősegítésével. Mindezek érdekében olyan programokat szerveztünk, amelyek felkeltették a helyi közösség érdeklődését, rendezvényeink nagy látogatottságnak örvendtek.

Folytatjuk a használóképzést, a digitális írástudás terjesztését, nemcsak a nyugdíjas, de fogyatékkal élők és aktív korú igénybevevők részére. Ettől az évtől előzetes egyedi beszélgetés során mértük fel a jelentkezők előképzettségét és a megszerzett információk alapján állítottuk össze az oktatás anyagát.

Támogatjuk az elektronikus ügyintézését. Ez a feladat – akár a fentiekben bemutatottak – nagy körültekintést, szervezőmunkát igényel, elsősorban az intézmény rendkívül alacsony számú személyzete miatt. A programok közül számos a könyvtár vezetőjének szervezésében és lebonyolításában valósult meg, egyéb szabad kapacitás híján.

Kapcsolódtunk az Informatikai és Könyvtári Szövetség évente megrendezésre kerülő akcióihoz, továbbá más központi kezelésű olvasást népszerűsítő programokhoz, könyves ünnepekhez.

Egyéni foglalkozással és csoportos programokkal már kora gyermekkortól hozzájárulunk az értő olvasás megalapozásához és fejlesztéséhez. A kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek, a játék és a nevelést segítő előadások segítik a 0-3 éves korosztály aktív használóvá válását (Ringató, Baba-mama klub, Papírszínház, felolvasások, Meseláda).

Előfizettük, ill. igénybe vettük azokat a forrásokat (OSZK, EISZ, EBSCO), melyek hozzáférést biztosítanak e-könyvekhez és más digitális dokumentumokhoz. Ezek használatának lehetőségét széles körben népszerűsítettük (kitelepülések, iskolák, nyelviskolák, bemutatók). Hatását mutatják a jelentősen emelkedett adatok.

Szolgáltatásaink igénybevétele kiegyensúlyozott, forgalmi adataink – örömkre – növekedést mutatnak. Intézményünk beágyazottsága stabil, alátámasztja ezt a sajtó növekvő érdeklődése és olvasóink, látogatóink pozitív visszajelzései. A nagy igénybevétel alacsony létszámunkra komoly terheket ró, ezért is öröm, hogy 2018-ban több alkalommal sor kerülhetett kezdeményezéseink, sikeres szakmai tevékenységünk saját publikációkban való megjelentetésére.

A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer hatékony, gazdaságos működése biztosítja, hogy Vas megye kistépeléseiben, állampolgári jogon hozzáférhetővé váljon az ott élők számára szükséges valamennyi, a könyvtári rendszeren keresztül elérhető információ.

II. SZERVEZETI KÉRDÉSEK:

			2017. tény	2018. terv	2018. évi tény
Összlétszám (fő, töredék is lehet)			46	46	46
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)			6	6	6
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	22	22	22
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	20	20	20
	Középfokú szakk. (kvtár asszisztens, adatrögzítő-OKJ)	<i>összesen</i>	13	13	13
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	11	11	11
	Egyéb felsőfokú	<i>összesen</i>	4	4	4
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	4	4	4
Mindösszesen könyvtári szakmai munkakörben		<i>összesen</i>	37	37	37
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	35	35	35
Egyéb alkalmazott	Egyéb alkalmazott felsőfokú	<i>összesen</i>			
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>			
	Egyéb alkalmazott középfokú	<i>összesen</i>	8	8	8
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	8	8	8
Mindösszesen egyéb alkalmazott		<i>összesen</i>	12	12	12
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	11	11	11
Összes létszám:			46	46	46
Önkéntesek száma			199	197	75
Közfoglalkoztatottak száma			2	0	0

2018-ban egy könyvtáros asszisztens munkatársunk vonult nyugdíjba, egy könyvtáros iskolai könyvtárban vállalt munkát. Mindketten osztott munkakörben dolgoztak, a központi könyvtár mellett fiókkönyvtárban teljesítettek szolgálatot. Mindkettőjük helyét sikerült betöltenünk, új munkatárs alkalmazásával, szervezeti módosításokkal.

A könyvtár alapító okirata módosult 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről változása miatt. (61486-4/2018. 2018. május 16.) Az intézmény neve is változott, a rövid név változatlan maradt.

A feladatok ellátásához elégtelen létszám komoly szervezési feladatokat jelent és bizonyos vezetési és szakmai területen kifejezetten megterhelő. Az önálló gazdasági szervezet hiánya, ebből fakadóan a Gazdasági Ellátó Szervezet túlterheltsége miatt megnövekedtek adminisztrációs feladatok. Elsősorban a felső vezetők és a KSZR munkatársai (megbízási szerződések, árajánlatok, megrendelések) számára jelent számszerűsíthetően több munkát. Az üzemeltetés folyamatainak nyomon követése (a beérkező pénzügyi dokumentumok előzetes ellenőrzése, gépjárművek üzemeltetése) jelentős munkaidőt von el a szakmai teljesítménytől. A karbantartás, felújítások, beszerzések dokumentálását a vezetők között osztottuk szét.

Jelenleg a megyei könyvtárak országos átlagához (48) képest 14 fővel alacsonyabb a szakmai létszám (35 fő). Mivel alacsony a gyűjteményfejlesztéssel és feldolgozással foglalkozó szakemberek száma, az olvasószolgálatban dolgozó könyvtárosok munkakörének megosztásával igyekezett a könyvtár javítani a helyzetet, illetve önkéntesek segítségével (nyugdíjas könyvtárosok) támogattuk a feladatok elvégzését.

A hosszú rendelkezésre állás az olvasószolgálat esetében is állandó szervezési problémát jelent, itt is csak a képzettséget nem igénylő feladatokat (könyvek visszaosztása, állományrendezés) bízhatjuk a nagyszámú és lelkes önkéntes gárdára.

2018-ban több fontos fenntartói döntés érintett a **fiókkönyvtárakat**. A Jáki úti körzeti orvosi rendelővel közös épületben működő szolgáltatóhely megújult. Az épület felújítására a fenntartó által elnyert TOP 6.5.1-15-SH1-2016-00005 azonosító számú projekt keretében "Egészségügyi intézmények energetikai korszerűsítése" című pályázat segítségével nyílászárókat cseréltek, befejeződött az épület szigetelése, könyvtárunk saját költségvetéséből kifestette a helyiséget és néhány új, esztétikus bútor is hozzájárulhat a kellemesebb környezethez.

A Kámoni fiókkönyvtár esetében az előkészületekre került sor 2018-ban: a szolgáltatásnak helyet adó régi, Szófia utcai épület (a város tulajdona) állaga olyan mértékben leromlott, hogy felújítása nem hozná meg a megfelelő eredményt, ezért Szombathely MJV Közgyűlésének döntése alapján eladásra kerül, a könyvtár megfelelő elhelyezésére a Kámoni Arborétum önkormányzati tulajdonban lévő telekrészén a szolgáltatásra alkalmas épületet építenek. A könyvtár igazgatójának szakmai programja alapján elkészült az épület terve, megkapta az engedélyeket, és a közgyűlési hozzájárulást. Várhatóan 2019 végén költözhet új helyére a fiókkönyvtár önállóépületbe, kivételesen szép környezetbe, sajnos csupán 100 m²-en, amihez 52 m² terasz is járul.

2018-ban új és komoly ráfordítást igénylő feladatoknak kellett megfelelnünk: az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 általános adatvédelmi rendelete (GDPR) követelményének megfelelő dokumentáció elkészítése és az intézkedések bevezetése a központi könyvtárban és a 201 KSZR települési ellátóhelyen. A szükséges dokumentumok elkészítését és a szakmai felkészítést Dr. Baráthné Molnár Mónika igazgatóhelyettes végezte, az Informatikai és Könyvtári Szövetség által létrehozott szakmai bizottság iránymutatásai alapján.

2017. december 12-én került kihirdetésre a 33/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásáról. A rendelet alapján az önértékelést vállaló, azt elvégző és a tárca honlapján megjelenő kiírás alapján pályázó könyvtárak Minősített Könyvtár címet és Könyvtári Minőségi Díjat nyerhetnek el. Könyvtárunk már az előző évben is készen állt a megmérettetésre a teljes pályázati dokumentációval, azonban 2017-ben nem hirdették meg.

A Berzsényi Dániel Könyvtár 2018-ban elnyerte a könyvtárak szakmai munkájának elismerését jelentő Minősített Könyvtár címet Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár döntése alapján, amit 2022-ig viselhet.

A pályázat előkészítése a teljes évben folyamatos munkát jelentett, melynek során az értékelési elvek szerint, a minőségi kritériumok alapján a könyvtár közössége áttekintette valamennyi könyvtári tevékenységet, megfogalmazták módosítási javaslataikat a könyvtár vezetése számára. Ennek eredménye lett a korábbi évtizedekben is megszokott fegyelmezett és használóközpontú szolgáltatások minőségének folyamatos javítása.

A beadott pályázat értékelésekor komoly előnyt jelentett a kiegyensúlyozott szolgáltatás, a hosszú rendelkezésre állás, a színes és értékes rendezvények, a pályázatok sikerei, Vas megye kistéleplési könyvtárainak ellátása, szakmai támogatása, valamint a munkatársi közösség szoros együttműködése a szolgáltató közösség érdekében.

Elismerések

2018. március 13-án az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulója alkalmából ünnepi közgyűlést tartottak a megyeháza dísztermében, ahol hagyományosan kitüntetésekot osztottak ki. **Boros Ferenc**, a Berzsényi Dániel Könyvtár médiatárosa, rendezvényszervezője "Vas Megye Önkormányzata Szolgálatáért Kulturális Tagozata" elismerésben részesült.

Győrben, 2018. július 2. és 7. között megrendezett XLVI. Országos Honismereti Akadémia nyitóünnepélyén, 2018. július 2-án kerültek átadásra a honismereti munkát díjazó elismerések. Ez alkalomból a Honismereti Szövetség a Berzsényi Dániel Könyvtárat a **honismereti mozgalom támogatásáért** emléklappal tüntette ki.

A **Minősített Könyvtár** címet igazoló, Kásler Miklós miniszter által aláírt okiratot Budapesten, az Emberi Erőforrások Minisztériumában 2018. november 13-án Fekete Pétertől, az EMMI kultúráért felelős államtitkártól Nagy Éva igazgató vette át ünnepélyes keretek között.

III. SZAKMAI MŰKÖDÉS:

Intézményünk alapfeladata nem változik. Középpontban a könyvtári állomány gyarapítása és nyilvántartása áll, melyhez szorosan kapcsolódik a gyűjtemény feltárása, megőrzése, védelme és a könyvtári szolgáltatások lebonyolítása. Ezen alapfeladatokat városi nyilvános könyvtári alapellátásban a fiókhálózattal együtt gyakoroljuk, beleértve az irodalom- és könyvtár népszerűsítő közösségi programokat, és az IKT hozzáférés biztosítását is. A központi könyvtár emelt szintű közkönyvtári szolgáltatásokat nyújt a személyes használatra jelentkező érdeklődőknek, intézményi partnereinek, szervezeteknek, továbbá internetes tartalomszolgáltatásai révén távoli felhasználóknak is. Tevékenységünkben kiemelt szerepet kap Vas megye egészére vonatkozóan a honismereti-helytörténeti gyűjtés, a bibliográfiai számbavétel, az erre épülő kiadói tevékenység. Megyei könyvtárként ellátjuk a kulturális törvényben meghatározott állami feladatokat.

Egyéb feladatként veszi számba alapító okiratunk a kiadói tevékenységet, amely a helytörténeti tudományos munkához kötődik. A közművelődési tevékenységet a könyvtár- és irodalomnépszerűsítéshez kapcsolódva folytatjuk, továbbá kiegészítjük azokat élményforrássul szolgáló zenei, képzőművészeti találkozókkal. A folyóirat kiadás az Életünk irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat közreadását jelenti.

Az Életünk kiadása

A szerkesztőség munkatársai: Alexa Károly főszerkesztő és Dr. Kovács Ágnes szerkesztő

A kiadáshoz segítséget nyújtott az NKA pályázati forrással lehetővé tett KELLO folyóirat beszerzési támogatás (1 500 000 Ft).

NMI 64987/2016/KULTIG a vidéki folyóiratok támogatására elkülönített forrásból az Életünk folyóirat kiadásának támogatása 2017-2019. évekre 20 000 000 Ft-ot ítéltek meg. Ez a forrás körültekintő gazdálkodással fedezni tudja a nyomdaköltséget a támogatás éveiben, valamint lehetővé teszi bemutatók szervezését és a régóta tervezett könyvkiadást.

2018-ban az Életünk valamennyi lapszámát a tervezett terjedelemben megjelentette.

A munkatervhez képest a tervezett dupla második szám megjelenési ideje módosult: a 2018/10-11-es számaink helyett a 8-9-es jelent meg jelent meg összevonva.

Az Életünkben megjelent anyagok válogatását a hagyományoknak megfelelően a művek önértékei alapján történő válogatás jellemezte. 2018-ban is hű maradt a folyóirathoz a megszokott, ismert és az olvasóközönség körében kedvelt szerzői kör: Csikós Attila, Csák Gyula, Fábrián László, Molnár

Miklós, Tárnok Zoltán, Tornai József, Zalán Tibor például, akik rendszeresen jelen voltak évfolyamunkban ez évben is. Sajnos, a kivételes alapossággal megírt, különleges témájú munkáival rendszeresen jelentkező Veres Zsuzsannától korai és váratlan halála miatt búcsúznunk kellett.

Az Életünk irodalmi folyóirat időről-időre jelentkezik olyan tematikus számmal, amely a régészet tárgykörébe tartozik. Az 5-6-os szám a Berzsenyi Dániel Könyvtár A vers világa címmel meghirdetett képzőművészeti pályázatára érkezett és a zsűri által kiállításra javasolt munkákkal került illusztrálásra. A 8-9-es dupla kötet szakmai szempontból is jelentős írásokat tartalmaz, központi témájuk a füvek, fák, régészet. A három fogalom egyfajta szimbolikus kört alkot, amelynek segítségével a vendégszerkesztő Ilon Gábor régész az emberrel szinte egyidős növényzet múltjára, jelenére kívánja felhívni a figyelmet, hiszen sok fajt sajnálatos módon napjainkban ökológiai katasztrófák pusztulással fenyegetnek.

A lapszámokban megjelent képek kiállításokról szóló beszámolókhöz kapcsolhatók.

A folyóirat technikai szerkesztését és a nyomdai munkák szervezését végző szolgáltatóval az együttműködés zavartalan volt 2018-ban is. A kiadói feladatok, a pályázatokkal, szerződésekkel kapcsolatos tennivalók a könyvtár igazgatójának jelentettek munkát ebben az évben is, azért is, mert csak az év egy részében dolgozott a főszerkesztő mellett szerkesztő munkatárs.

1. Nyitvatartás

Évente egy alkalommal szünetel hosszabb ideig a szolgáltatás, minden augusztusban két hétig. Ennek oka az, hogy az alacsony létszámmal működő olvasószolgálat munkatársai is ki tudják venni egybefüggően szabadságuk egy részét. A zárva tartás előtt és utána is nagy igénybevételre számítunk, ugyanis nyáron sem csökken intézményünk látogatottsága. Ezért nagyobb mennyiségű dokumentum kölcsönzését is engedélyezzük, áthidalni a szünetelés időszakát.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén) (óra)	64	64	64	0
Heti nyitvatartási órák száma a fiókkönyvtárakban (összesítve, óra)	41	41	41	0
Hétfélig (szombat, vasárnap) nyitva tartás (óra)	9	9	9	0
16 óra utáni nyitva tartás (óra)	16	16	16	0
<i>Nyári zárva tartási idő</i>	12	12	12	0
Munkanapok száma:				
Ebből nyitvatartási napok száma:	12	12	12	0
<i>Téli zárva tartási idő</i>	0	0	0	0
Munkanapok száma:				
Ebből nyitvatartási napok száma:	0	0	0	0

2. Az intézmény szakmai szervezeti egységei által végzett tevékenységek ismertetése

2.1 Gyűjteményfejlesztés

Gyűjteményfejlesztés – állományépítés

A központi könyvtár beszerzési kerete és az egyéb források 11 086 egységnyi gyarapodást eredményeztek (ebből egyebek mellett könyv 9 216, CD 128, MP3 87, DVD 347 egység volt). A 11 086 egységnyi gyarapodásból a városi fiókkönyvtári növekedés 849 egység volt.

2017-ben a **Márai-program** hetedik ütemének keretében rendelt másfél millió értékű ajándék csomagot (494 db 1 496 296 Ft értékben) a Könyvtárellátó 2018-ban szállította, csakúgy, mint a nyolcadik ütem keretében kért 323 db 849 792 Ft értékű kiadványt.

Az **NKA könyvkiadási programban** támogatott kiadványok közül 263 kiadó 883 könyvét vettük át, és kezdtük meg feldolgozását. Bedolgozott NKA-támogatott kiadvány összesen az év folyamán: 1 845 kötet volt 5 853 814 Ft értékben; könyv: 1808 db, CD: 3 db, kotta: 4 db, DVD-R: 2 db, folyóirat: 25 db, CD-R: 1 db, MP3: 2 db.

Napi szinten jelentkező többletmunkával jár a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott könyvek átvétele, az igazolások kitöltése, továbbítása, a kiadványok gyors indítása, feldolgozása. Arra törekszünk, hogy az elektronikus katalógusunk mielőbb információt adjon ezekről a kiadványokról a gyors használatba vétel elősegítése és a beszerzésbeli párhuzamosságok elkerülése érdekében.

A **szombathelyi térség részére történő feldolgozás** 2018-ban 4 585 egység dokumentum volt (2017-ben: 4 279)

KSZR: DVD: 210 db, CD: 16 db, könyv: 4 034 db

Kisebbségi ellátórendszer: könyv: 112 db

Városkörnyék: könyv: 213 db

Az Állományfejlesztő és feltáró csoport 2018-ban 15 671 dokumentumot tárt fel a központi könyvtár és fiókjai, valamint a szombathelyi térség települései, illetve a kisebbségi ellátás vonatkozásában. A csoport 3 nyolcórás, 2 hatórás munkatársból (ötből négy szakképzett) áll. Továbbá 1 nyugdíjas könyvtáros kolléga és 2 olvasószolgálatos munkatárs segítette a munkát.

A központi könyvtár és fiókkönyvtárai számára 3 772 532 Ft értékű kurrens **periodikum előfizetése** történt nyomtatott (308 db = 254 cím) és 2 cím (Évfordulónaptár, A magyar közélet kézikönyve) elektronikus formában.

2018-ban is előfizetői voltunk az EBSCO e-könyveket tartalmazó adatbázisainak. Az EBSCOhost könyvtárunkban az eBook Public Library Collection, a GreenFILE, valamint a Library, Information Science & Technology Abstracts és az eBook Collection adatbázisokhoz kínál hozzáférést. 138 alkalommal 497 keresés 132 teljes szövegű letöltést és 125 abstract használatot eredményezett. 2018-tól lehetőség van arra, hogy a használók saját Google- vagy Gmail-hozzáférésükön keresztül is elérjék a könyvtár által közvetített EBSCO-tartalmakat.

A szolgáltatásunk további népszerűsítését tervezzük 2019-re is, hogy minél többeket meggyőzzünk arról, hogy a kissé bonyolult kezdeti hozzáférés ellenére megéri vele foglalkozni.

Beszerzett művek iránti érdeklődés

Összehasonlításképpen a 2017-es és 2018-as adatokat gyűjtöttük össze minden dokumentumtípusra vonatkozóan. Nem vettük be a szűrésbe a KSZR forrásból vásárolt dokumentumok, valamint a fiókkönyvtárak példányrekordjait, mivel ezek az OLIB 8.2 integrált

rendszerben nyilvántartottak ugyan, de kölcsönzésre vonatkozó adataik nem állnak rendelkezésre kihelyezettségük okán.

	2017-es vételek hasznosultsága /2017-ben	2017-es vételek hasznosultsága /2017-2018-ban	2018. tény
Vétel (db)fiók nélkül	7 350	7 350	7 985
Kölcsönzések száma, vétel	34 543	77 520	37 165
Egy dokumentumra jutó kölcsönzés (kölcsönzések száma/db)	4,7	10,5	4,7

*Ezek az értékek annál magasabbak, minél távolabb mérünk a beszerzés időpontjától számítva.

A dokumentumok beszerzésére rendelkezésre álló összeg akkor hasznosul, ha valódi olvasói érdeklődéssel találkozik. Adataink azt bizonyítják, hogy felesleges vásárlásra nem került sor és valóban a használói igények figyelembe vételével sikerült döntenünk a rendelkezésre álló keret felhasználásáról.

Nemzetközi kiadványcserét bonyolítottunk:

- Burgenländische Landesbibliothek, Eisenstadt – megkaptuk tőlük a Burgenländische Heimatblätter című időszak kiadványt,
- Pokrajinska in Studijska Knjiznica, Murska Sobota (Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár) – 2018-ban 136 kötet könyvet vásároltunk részükre 294 911 Ft értékben a tőlük kapott kiadványokért cserébe. A Berzsenyi Dániel Könyvtár 70 kötet könyvet kapott csere címén 358 400 Ft értékben.
- Népújság (a szlovéniai magyarok hetilapja): a Magyar Nemzetiségi Tájékoztatási Intézettől kapjuk Lendváról,
- a Porabje (magyarországi szlovének nemzetiségi hetilapja) című szlovén folyóiratot a Magyarországi Szlovének Szövetsége bocsátja rendelkezésünkre Szentgotthádról,
- Mariborból kapjuk (Univerzitetna knjiznica) a Casopis za zgodovino in narodopisje review for history and ethnography c. negyedévente megjelenő időszak kiadványt.

Állományapasztás

Az év során a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak gyűjteményéből 11 411 (2017-ben 10 197, 2016-ban 9 137) dokumentumegységet vontunk ki.

Arra törekedtünk, hogy az apasztás mértéke érje el a gyarapodását. 2018-ban a törlés 325 egységgel lett több, mint a gyarapodás.

Állománymenedzsment

Kiemelések

11 éve hunyt el Nagy Gáspár (Bérbaltavár, 1949 - Budapest, 2007)

Állatok a főszerepben

Idei mozi-adaptációk (2018)

Farsang – vidámság és huncutságok!

Utazunk! – New York

40 éve halt meg Nagy László (1925. július 17.- 1978. január 30.) költő, műfordító

2018. -- Mátyás király-emlékévk

Ursula K. Le Guinra emlékezünk

Kortárs magyar íróinktól

Válogatás a Magyar írók novellái sorozatból

Kis szerelmes irodalom

A Magyar Széppróza Napja alkalmából rendezendő irodalmi est vendégei: Csikós Attila,

Száraz György Miklós és Zalán Tibor
„Utazzunk” - Távol-Kelet
Február 25. - A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja
Tavaszi tisztítókúrák, böjt: test és lélek – táplálkozás, egészség
Disztópiák
Március 15. Emlékezzünk!
Mehalt Stephen Hawking (1942-2018) vezető angol elméleti fizikus
Hírességekről – hírességektől
Húsvétváró
Április 8. Nemzetközi Roma Világnap
„... mint a gyermek” - mesék, történetek felnőtteknek
Elhunyt Sill Ába (1925-2018), a legidősebb magyar ferences
„Utazzunk” - Hollandia
Irodalom és kép: válogatás az illusztrációk világából
Értékeink: Világörökség
XXV. Könyvfesztivál - A korábbi díszvendégek
„A legáldottabb kéz a földön a te két kezed, jó Anyám!...” (Dsida Jenő)
Fogyatékoság és irodalom – május 5. Az esélyegyenlőség napja
Életek, sorsok: memoárok
Történelmi krimik
Barátaink, az állatok...
Mehalt Choli Daróczi József (1939-2018) magyar cigány író, költő, műfordító, pedagógus,
népművelő, újságíró
A Magyar Hősök Emléknapja – május utolsó vasárnapja, 2018. május 27.
Túrázáshoz – utazáshoz
1920. június 4. -- a trianoni békekötés
Mesés Kelet: India
„Utazzunk” – London
A legkedveltebb úticélokhoz ajánljuk...
Július 30. – A barátság világnapja
„Utazzunk” - Dél-Amerika
Tanévkezdéshez (hatékony tanulás, időgazdálkodás)
100 legjobb ifjúsági, YA könyv a Goodreads szerint
A fekete földrész titkaiból...
Szeptember 30. A Kávés Napja
Akikről keveset tudunk: örmények
A Kaukázus népei
A világűr világhete
Október 4. – Az állatok világnapja
Október 15. – A fehér bot napja
Mozart: hallgassuk, olvassunk...!
1956 – ahogyan ők látták: memoárok
Halottak Napja, emlékezés
Borzongató olvasmányok (Halloween-ra)
Még könnyedén elkészülhet: ajándékok karácsonyra
Utazzunk - Skócia
Levélregények
Régi korok mesélői: 1900 előtt született író-/költőnők munkáiból...Karácsonyi sütés-főzéshez
szeretettel...
Egy sokszínű sorozat: Typotex Világirodalom
Adventtől karácsonyig...
40 éve hunyt el Mécs László (1895-1978) papköltő
Finomságok szilveszterre...

+ a zeneműtárban DVD-ből
 Szuperhős filmek
 Francia filmek
 Oscar díjas filmek
 Olasz filmek
 Rendezte: Milos Forman
 Kamaszokról, fiatalokról
 Rendezte Steven Spielberg
 Foci-láz
 Utazás
 Nyári filmek
 Sci-fi
 Karácsonyi filmek

+ az állandó kiemelések bővítve: a képregények, képregényekről szóló irodalom – kapcsolódva az ajánló bibliográfiához

Retrospektív konverzió

A 2014-ben zárult A Berzsényi Dániel Könyvtár nem formális képzést támogató szolgáltatásainak fejlesztése c. TÁMOP 3.2.4.A-11/1-2012-0045 sz. pályázat keretében a könyvtár gyűjteményében található könyvek cédulakatalógusai retrospektív konverziójának második üteme (rekordforrás az OLIB-ban: Retrospektív 2013).

A pályázatkövetés során elvégzett munkafolyamatok a 2017. 04. 04. és 2018. 04. 03. közötti időszakban

- A korábban már rögzített rekordok javítása, módosítása – 252 db
- új rögzítés (kották, diafilmek) – 156 db
- MOKKA export: 160 db
- A MOKKA adatbázisból visszaküldött hibás rekordok javítása.

MOKKA export

A MOKKA-ba exportáltunk 2018-ban összesen 4 103 bibliográfiai rekordot.
 A könyvtári állomány friss gyarapodásainak online MOKKA exportja folyamatosan történt.
 A Magyar Országos Közös Katalógus online elérhető adatbázisának kereshető adatai között 2019. január 21-i állapot szerint összesen 196 281 találat létezik a forrás = Berzsényi Dániel Könyvtár keresés eredményeként.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Gyarapításra fordított összeg (bruttó Ft)	22 155	22 000	22 946	104
- ebből folyóirat (br. Ft)	3 796	3 500	3 773	99
- ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum (br. Ft)	1 966	2 500	2 266	115
Kötelezpéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma (db)	188	200	119	63
Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma (db)	1 979	2 000	1 898	96
Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	420	400	293*	70

Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	445 (BDK közp. könyvtár német és szlovén beszerzései 84 db + városkörnyék 361 db)	400	423 (BDK közp. könyvtár német és szlovén beszerzései 55 db + városkörnyék 368 db)	95
Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma (db)	476	500	627	132
A könyvtári állomány éves gyarapodása összesen	11 249	12 000	11 086	99
A gyűjteményből apasztott dokumentumok száma	10 197	10 000	11 411	112

* Az állományfejlesztés látókörébe került Vas megyei vonatkozású dokumentumok beszerzéséről való gondoskodás ellenére a 2017-es évhez képest visszaesés tapasztalható. Fontos említeni, hogy a helytörténeti gyűjteménybe be nem került vasi kapcsolódású dokumentumok feltárása változatlanul hangsúlyos része volt munkánknak. 2018-ban a vasi szempontú feltárás összesen 281 db könyvre, 1 db CD-re, 7 db DVD-re, 1 db CD-ROM-ra és 2 db térképre terjedt ki (mindezekből 154 db volt Savariensia gyűjteménybe került kiadvány).

2.2 Gyűjteményfeltárás

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	OLIB: 29 344 példányrekord (7 226 folyóiratcikk 448 analitika)	30 000	34 008 példányrek. (5 626 folyóiratcikk 346 analitika)	116
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	6 595	7 000	4 103	62
Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	212	100	100	47
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	letöltött: 1,5h leírandó: 2 h	letöltött: 1,5h leírandó: 2 h	letöltött: 1,5h leírandó: 2 h	0
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve (átlagosan)	Kellós számla: 14-20 nap, egyéb számla: 7 nap, ajándék, kötelempéldány: 1-2 hónap	Kellós számla: 14-20 nap, egyéb számla: 7 nap, ajándék, kötelempéldány: 1-2 hónap	Kellós számla: 14-20 nap, egyéb számla: 7 nap, ajándék, kötelempéldány: 1-2 hónap	0
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	98%	98%	98%	0

2.3 Állományvédelem

Kettő főfoglalkozású közalkalmazott kötésre fordított ideje az év során 3190,5 munkaóra, egyéb munkára fordított idő 257,5 óra volt. 3448 óra volt a ledolgozott munkaóra (2017-ben 3 fővel: 4288), táppénzes napok száma 15.

A kötés melletti teendők: spirálozás, laminálás, mappakészítés, meghívók vágása és hajtogatása, könyvsarok vágása és hajtogatása, dobozok készítése, katalóguskarton vágása és lyukasztása, olvasójegy bigelése, hajtogatása és vágása, csoportok fogadása (508 fő látogató tekinthetett be a kötészeti műhely munkavégzésébe).

Javítási tevékenység:

a gyakran forgatott, elhasználódott kötésű időszak kiadványaink közül 44-nek javítottunk a külső megjelenésén; elfogadtunk külsős megrendeléseket, többek között egy nagyon rossz állapotú 1704-es református Biblia kötészeti javítását.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	kötés: 1 681 restaurálás: 1 laminálás, mappa-, dobozkészítés: 209	kötés: 1750 restaurálás: pályázat esetén	kötés: 2078 javítás: 44 laminálás, mappa-, dobozkészítés, egyéb kötészeti tevékenység: 175	123,6
Muzeális dokumentumok száma	1500	1500	1501 (áttétel folytán emelkedett)	0
Restaurált muzeális dokumentumok száma	36	pályázat esetén	36	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	163 apróny. (395 old.) 2 kv. (627 old.)	200 apróny., 2 kv.	182 apróny. (400 db szkennelt oldal), 2 könyv	112
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	9 500	10 000	10 000	105
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	kötészeti vágógép, laminológép, planatoló	nem várható változás	kötészeti vágógép, laminológép, planatoló	0

2.4 Tudományos kutatás

A Berzsényi Dániel Könyvtárban nincsen tudományos munkatárs, kutatómunkára a létszámhiány miatti feszített feladatteljesítés miatt csak munkaidőn túli vállalással nyílik lehetőség. 2018-ban a szabad kapacitásokat teljes egészében lekötötte a Minősített Könyvtár Cím pályázatának összeállítása, a négy belső ellenőrzés, az adatvédelemmel kapcsolatos dokumentáció és felkészítés, a kiemelkedő számú rendezvény szervezése, közreműködés ezeken a programokon. Ennek ellenére két témában történt kutatás: Családfakutatás módszertana, Domonkos rend oktatási tevékenysége Szombathelyen.

Előadások

2018. május 29-30. Kőszeg, Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény a Magyar Speciális Mozgókép Egyesület **Kőszegi Filmes Napok** programja
Boros Ferenc: **A speciális filmkészítés és vágás**

2018. október 1. Olvasás - könyvtár – kompetencia című (XXIV. Vas Megyei Könyvtári Nap)
Nagy Éva: **Összefüggések. Könyvtári programok és könyvtárhasználat.**

Pinkamindszent. 2018. szeptember 27. Aprófalvak közművelődése a kulturális törvény tükrében
Németh Tiborné: **Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer: esély – lehetőség – felelősség**

2018. július 25-27 között Győr. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének XX. Országos konferenciája.
Szalainé Bodor Edit: **A helytörténet terei: klub, tanóra, internet**

Négy munkatársunk vett részt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Én könyvtáram programjában öt jó gyakorlattal. A gyakorlatok kipróbálójaként is együttműködtünk. Németh Tiborné a Szaktanácsadó és ellátórendszeri Titkárság vezetője koordinátorként közreműködött a pályázat munkájában. A program könyvtárunk számára is komoly időráfordítással és szakmai felkészüléssel jár, különösen sok erőfeszítést kíván a koordinátortól, akinek az év során több hosszú távollét miatti kiesést kellett pótolnia.

A könyvtár vezetői több kiállítást, programot nyitottak meg, más intézményben könyvbemutatón közreműködtek, rendezvényeket animáltak.

Az Életünk című folyóirat kiadása is többletfeladatként jelentkezik az intézmény vezetésében, a könyvtár igazgatója részt vesz a szerkesztőség munkájában. A lap népszerűsítése is ránk hárul, a rendszeres lapbemutatók szervezése (februári templom szám, kerekasztal beszélgetés a 2017-es temető számról/2018. dec.), kapcsolattartás a szerzőkkel, a szükséges anyagi forrás megteremtése nehéz és bonyolult munka (ld. pályázatok). A lap népszerűsége – elsősorban Vas megyében – a tematikus számok izgalmas témái következtében örövendetesen emelkedik.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban jelenleg három könyvtári szakértő dolgozik, de 2018-es teljesítésre csak az igazgatóhelyettes kapott megbízást.

A könyvtár munkatársai közül hárman vettek részt képzésben (szerzői jog, minőségbiztosítás, felkészülés könyvtári szaktanácsadói feladatokra, a könyvtárosok szerepe a tanulást támogató könyvtári szolgáltatások megvalósításában).

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	0	0	0	0
Tudományos kutatások száma	5	1	2	40
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	18 + rövid ismertetések, szócikkek: 27	20+ rövid ismertetések, szócikkek: 30	21+ rövid ismertetések, szócikkek: 36	126
Idegen nyelvű publikációk száma	0	0	0	0
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	0	0	0
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	1	2	2	200
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	4	5	4	0
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	5	5	3	60
A könyvtár által szervezett konferenciák száma	3	3	1	33
A könyvtár által szervezett konferenciákon részvevők száma	370	220	119	32
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	79	80	83	104
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	2	3	3	150

3. Megyei hatókörű városi könyvtár területi feladatellátása

3.1 Köteleispéldány szolgáltatás

A korábbi évek gyakorlatát követve a Vas megyében működő nyomdákkal rendszeres kapcsolatban állunk, a köteleispéldány-szolgáltatási tevékenységüket figyelemmel kísértük, szükség esetén az elmaradt példányokat reklamáltuk, a beérkezett helyi nyomdatermékeket állományba vettük és feltártuk.

Vas megyei archív könyvtárként nagy hangsúlyt fektetünk a helyismereti érdeklődésre számot tartó, de a könyvtárunk állományából hiányzó dokumentumok beszerzésére. Abban az esetben, ha a nyomda nem helyi vagy kideríthetetlen, a kiadót vagy a szerzőt e-mail útján megkeressük. Tartós kapcsolatot ápolunk Vas megyei intézményekkel, civil szervezetekkel: Szombathelyi Szépitő Egyesület, Bérbaltaváriak Szülőfalujukért Egyesület, Vasvári Domonkos Kolostor Alapítvány.

Amennyiben szükséges a megye határait átlépve is kutatunk a vasi kiadványok után (pl. Csornai Premontrei Prépostság).

Figyelünk a könyvtár gyűjtőkörébe nem tartozó, de hozzánk kötelezpéldányként beérkező kiadványok továbbítására is az illetékes megyei könyvtár részére.

3.2 ODR tevékenység

2018 júliusában tettünk eleget beszámolási kötelezettségünknek a 2017. évben elnyert ODR pályázati támogatás vonatkozásában. 2018 áprilisában küldtük meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közgyűjteményi Főosztálya számára a meghívásos pályázathoz kapcsolódó 2018. évi ODR-támogatás igénylési adatlapunkat. A 2018. november 28-i dátumú Támogatói okirat a támogatott tevékenység időtartamának 2018. december 1-jét kezdőnapnak 2019. június 30-át utolsó napnak megjelölve.

Az ODR tagkönyvtáraként a 2017-ben kapott támogatást az előírásoknak megfelelően használtuk fel: állományunk példányszám- és választékbővítésére 727 egységet vásároltunk 2017. 12. 01. és 2018. 06. 30. között. A támogatás terhére elszámolt összeg nettó 1.700.000 Ft volt. A 2018-ban kapott 1.500.000 Ft támogatást 2018. 12. 01. és 2019. 06. 30. közötti időszakban használhatjuk fel dokumentum beszerzésre.

A könyvtárközi dokumentum- és információszolgáltatás eredményei

A minőségi könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás jegyében naprakész volt a könyvtárunkhoz érkező e-mailek, kérések figyelése, amelyet az ODR-portálon keresztül teljesítettünk (biztosítottuk a könyvtárközi kölcsönzést végző kolléga helyettesítését távolléte esetén is).

	2017	2018
Beérkezett könyvtárközi kérések száma (belföldről)	4 178	4 158
Teljesített könyvtárközi kérések száma	4 157	4 121
A teljesített könyvtárközi kérések közül: eredeti dok.	3 608	3 579
A teljesített könyvtárközi kérések közül: másolat (xerox és elektronikus)	553	542

A teljesített könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás tartalmi részletezése

	0	1, 2, 3, 908, 92-	4, 8	5, 91	6	7	A-Z	Összesen
könyv	47	767	110	121	399	179	1 714	33 37
periodika (eredeti)					1			1
AV-dok. + elektronikus dok.			5		3	5	228	241
másolat							16	16
elektronikus másolat	220	149	47	19	23	28	40	526
összesen	267	916	162	140	426	212	1 998	4 121

A teljesített könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás információhordozó típusai

könyv	3337 egység
periodika (eredetiben)	1 egység
AV- és elektronikus dokumentum (CD, CD-ROM, DVD)	241 egység
másolat	16 egység (80 oldal)
elektronikus másolat	526 egység (2 990 oldal)
Összesen:	4 121 egység

3.3 Területi ellátó munka

A megyei területi ellátás az 1997. évi CXL. törvény 66. § előírásai alapján végzett, tevékenység. Magában foglalja a folyamatos együttműködést, rendszeres helyszíni látogatásokat, tanácsadást, gyakorlati segítségnyújtást.

2018-ban Vas megye 216 településéből nyilvános könyvtár 15, KSZR szolgáltató hely 201 helységben működött. Az elmúlt évben könyvtárral vagy könyvtári szolgáltató hellyel nem rendelkező vasi település nem volt.

Szakmai tanácsadás, konzultáció, értekezlet

Az év során folyamatosan biztosítottuk a módszertani tanácsadás, pályázati konzultáció lehetőségét (e-mail, telefon, személyes megkeresés). Közreműködtünk a nyilvános könyvtárak – minisztériumi szempontrendszer alapján készítendő – beszámolóinak, munkaterveinek összeállításában. A minisztérium által megszabott határidőre elkészítettük a megyei települési nyilvános könyvtári (városi/községi) helyzetének összefoglalóját, elemzését.

Közreműködtünk a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által koordinált *Az én könyvtáram* című uniós pályázat aktuális feladatainak megyei koordinálásában.

Könyvtárigazgatói értekezletek

Az év során két alkalommal szerveztünk teljes körű városi könyvtárigazgatói értekezletet az aktuális teendők egyeztetésére, Minden alkalommal az értekezlet külön napirendi pontja volta KSZR működéshez kapcsolódó információcsere.

Megyei szakmai nap

Hagyományosan az Országos Könyvtári Napok nyitó rendezvényeként szerveztük meg megyei könyvtári szakmai napunkat a Berzsenyi könyvtárban, mely témájában – *Olvasás – könyvtár – kompetencia* – kapcsolódott a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár *Az én könyvtáram* projektjéhez.

Könyvtárat és olvasást népszerűsítő programok

Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata ismét a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásának felhasználásával valósult meg. 2018-ban a megye 94 településének 106 helyszínén 364 program valósult meg, 13 334 fő részvételével.

Érdekltségnövelő támogatás

Az érdekltségnövelő támogatás igényléséért 2015 óta a jogszabályi háttér változása miatt (2014. évi C törvény) az érintett települések önkormányzatai felelősek. Telefonon és e-mailben egyaránt felhívtuk a megye nyilvános könyvtárainak figyelmét az érdekltségnövelő támogatás fenntartói igénylésére. A közzétett eredmények alapján 15 település kapott érdekltségnövelő támogatást, összesen 13 533 691,- Ft értékben.

3.4 A kistépülési könyvtári ellátás megszervezése

A Vas Megyei Könyvtárellátási Rendszer kapcsolódó települések köre 2018-ban nem bővült. Továbbra is 201 könyvtári szolgáltató hely (megye településeinek 93%-a) kapcsolódott a rendszerhez. A könyvtári szolgáltatások szervezésére 140 316 160,- Ft állt rendelkezésre. Felhasználása a 13/2013. (II. 14.) EMMI rendelet a települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési és múzeumi feladataihoz nyújtott támogatások részletes szabályairól c. rendelet, valamint az emberi erőforrások minisztere 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelete a Könyvtár-ellátási Szolgáltató Rendszer működéséről c. rendelet előírásai alapján történt.

Dokumentum-ellátás

2018. december 31-ig a 201 szolgáltató hely részére bruttó 50 120 271,- Ft értékben szereztünk be dokumentumokat. A felhasznált összeg 76%-át egyedi állomány-nyilvántartású dokumentumok beszerzésére fordítottuk (könyv, CD, DVD). A településenkénti igényfelmérésen alapuló folyóirat-kínálat kialakítására bruttó 11 780 860,- Ft-ot fordítottunk. Ebből az összegből egy-egy szolgáltató hely részére 8 féle kiadványt fizettünk elő. A 201 szolgáltató hely részére összesen 1 611 példányt fizettünk elő. Az egyedi nyilvántartású dokumentumok évente négy alkalommal kerültek ki a községekbe. A kihelyezett dokumentumkínálatot az új kiadványok mellett a cseréletét tovább bővítette.

Információszolgáltatás

Az egyes szolgálati pontokon felmerülő egyedi igények kielégítését 2018-ban is hatékonyan segítette a könyvtárközi kölcsönzés. Év végéig összesen 1 300 (hagyományos/elektronikus másolatok számával együtt 1 300) kötet jutott ki ilyen módon az igénylő településekre.

A digitális írástudás fejlesztését szolgáló tanfolyamot hét településen szerveztünk. A korábbi évekhez képest tanfolyamaink száma csökkent. A Digitális Jólét Programhoz kapcsolódó nyertes pályázatok örvendetes módon lefoglalták a községek e területen mozgósítható érdeklődését.

Megkezdődött a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2018-ban elkészült új honlapjának tartalommal való feltöltése.

Közösségi szolgáltatások

2018-ban is előzetes igényfelmérés alapján terveztük meg a szolgáltató helyek éves könyvtárhasználatot és olvasást népszerűsítő programkínálatát. Tavaly összesen 1 470 könyvtári program szervezésében működünk közre, a résztvevők száma 35 212 fő volt. Átlagosan egy településen hét könyvtári programra került sor, 24 fő jelenlétében.

Képzés, továbbképzés

2018 tavaszán szervezett alapfokú könyvtárosi tanfolyamunkon 10 település könyvtárosa vett részt.

2018-ban hagyományos Községi Könyvtári Nap programunkat három alkalommal szerveztük meg. A helyszín minden esetben a Berzsényi könyvtár volt.

IKT fejlesztés

2018-ban újabb 32 település részére vásároltunk laptopokat teljes konfigurációval és vírusvédelemmel 6 128 512,- Ft értékben. A gépek beszerzése után gondoskodtunk azok kiszállításáról és üzembe helyezéséről.

3.5 Nemzetiségi könyvtári ellátás

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 41. § 1-2. bekezdése alapján 2018-ban is könyvtárunk végezte a Vas megyében élő nemzetiségek (horvát, német, szlovén) anyanyelvű könyvtári ellátását, szoros együttműködésben az Országos Idegennyelvű Könyvtárral, illetve a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárral. Állománygyarapításunk forrása horvát és német nyelvterületen az OIK közvetítésével felhasználható állami támogatás, illetve az ellátandó települések KSZR érintettsége miatt a kistépülések könyvtári ellátására szolgáló kiegészítő állami támogatásból dokumentumvásárlásra szánt összeg meghatározott része volt. Szlovén nyelvű dokumentumaink muraszombati cserekapcsolatunkból származtak. 2018. december 31-ig nemzetiségi gyűjteményünk 485 145,- Ft értékben 368 kötettel gyarapodott.

A nemzetiségi kulturális értékek bemutatását anyanyelvű rendezvények szervezésével segítettük:

Település	Program	Alkalom	Nyelvterület	Létszám
Alsószölnök	Anyanyelvű olvasmányajánló: német nyelvű könyvtári foglalkozás	1	német	11
Felsőcsatár	Horvát-német-magyar nyelvű gyermekkönyv-bemutató	1	horvát, német	83
Felsőszölnök	Anyanyelvű olvasmányajánló: szlovén nyelvű könyvtári foglalkozás	3	szlovén	84
Felsőszölnök	Kaj je abeceda - szlovén nyelvű könyvtári foglalkozás	1	szlovén	28
Felsőszölnök	Kaj fi rad postal? Mi leszek, ha nagy leszek? - szakmaismerető szlovén nyelvű könyvtári foglalkozás	1	szlovén	33
Horvátzsidány	Horvát-német-magyar nyelvű gyermekkönyv-bemutató	1	horvát, német	32
Horvátzsidány	Horvát nyelvű baba-mama olvasó	1	horvát	13
Horvátzsidány	Horvát nyelvű könyvtári játszóház	1	horvát	55
Horvátzsidány	Horvát nyelvű szavalóverseny	1	horvát	26
Narda	Anyanyelvű olvasmányajánló: gradistyei horvát nyelvű könyvtári foglalkozás	1	horvát	29
Narda	Falvaink és az I. világháború következményei - Dr. Horváth Sándor gradistyei horvát nyelvű előadása	1	horvát	26
Szentpéterfa	Horvát-német-magyar nyelvű gyermekkönyv-bemutató	1	horvát, német	62
Szombathely (BDK)	Horvát-német-magyar nyelvű gyermekkönyv-bemutató	1	horvát, német	72
		15		554

3.6 Statisztikai adatszolgáltatás

2018-ban az előző évek gyakorlatát folytatva végeztük a megye nyilvános könyvtárainak, könyvtári szolgáltató helyeinek és szakkönyvtárainak statisztikai adatszolgáltatását. Végeztük az adatsorok ellenőrzését, elektronikus felületen való rögzítését és véglegesítését (246 adatszolgáltató).

4. Mutatók

4.1 Könyvtárhasználat

Berzsenyi Dániel Könyvtár központi épületében **64 órában (a megyei könyvtárak között a második leghosszabb)** várja szolgáltató a látogatókat. A legnagyobb időtartamú rendelkezésre állás a földszinti hírlapolvasóé, ahol a friss napilapokon és képeklapokon kívül használhatják a két gyors internetet és a Jogpont szolgáltatást. Teljes időben tájékozódhatnak a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól, számítógépes katalógust használhatnak. Itt található a kiállítóterem és a kedvelt tanulószoba is, ahol korrepetálást, megbeszélést tarthatnak ingyenesen, előjegyzés alapján az érdeklődők.

	Földszinti hírlapolvasó	Kölcsönzőtér, zenemű- és médiatár, olvasóterem	Gyermekkönyvtár
Hétfő	8 – 19 óráig	12 – 19 óráig	12 – 18 óráig
Kedd	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Szerda	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Csütörtök	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Péntek	8 – 19 óráig	10 – 19 óráig	10 – 18 óráig
Szombat	8 – 17 óráig	10 – 17 óráig	10 – 17 óráig

A könyvtár többi részlege és szolgáltatása a fenti táblázatban látható időszakban várja a látogatókat. **Legkedveltebb nap a szombat, a megyei könyvtárak közül az egyik leghosszabb rendelkezésre állással (9 óra).**

A könyvtár látogatottsága, gyűjteményének igénybevétele a hasonló adottságú megyei könyvtárak között kiemelkedő. 2018-ban a könyvtárat aktívan használók száma 0,3%-kal emelkedett (olvasóarány 17,9%, 2017-ben 17,6%). Továbbra is jellemző a családi kölcsönzés, ami azt jelenti, hogy egy beiratkozott olvasó többek számára válogat, ill. a család több tagja ugyanazt az olvasójegyet használja. Ennek kiszűrésére tettünk erőfeszítéseket, egyelőre látható eredmény nélkül.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Beiratkozott olvasók száma (fő)	13 525	13 540	13 982	103
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma (fő)	13 525	13 540	13 982	103
A könyvtári látogatások száma (db)	224 860	225 000	227 269	101
Ebből csoportok (db)	24 381	25 000	32 678	134

A könyvtári személyes látogatások száma: 227 269 (2017: 224 860, 2016: 208 146). Látható, hogy a könyvtár iránti érdeklődés növekszik a szolgáltató közönség körében, a látogatások számához hozzájárulnak nagy érdeklődéssel kísért rendezvényeink is.

Amíg sokszor találkozunk azokkal az aggodalmakkal, hogy a nyomtatott dokumentumok iránti érdeklődés csökken a társadalom minden rétegében, különösen a 18 év alatti fiataloknál, addig a Berzsényi Dániel Könyvtár forgalmi adatai emelkedő használatot mutatnak. 2016-ban 353 709, 2017-ben 361 698, 2018-ban már **369 340 dokumentumot** kölcsönöztek olvasóink. Az ellátandó közösség nagyságához képest ezt kiemelkedő érdeklődésnek érezzük (lakosonként 5 dokumentum).

A statisztikai adatok összehasonlítása azt is bizonyítja, amit a családi kölcsönzésről feltételezünk: **1 beiratkozott olvasó átlag 17 alkalommal kereste fel a könyvtárat és 27 dokumentumot vitt magával. Napi átlagban személyesen 797 látogató kereste fel az intézményt és 1295 dokumentumot kölcsönzött.**

A legforgalmasabb napok 2018.		
dátum	látogató	
szeptember 29. szombat	1339	(könyvtári éjszaka)
október 27. szombat	1004	
december 12. szerda	999	

	kölcsönzött kötet	
szeptember 7. péntek		2859
november 30. péntek		2768
április 28. szombat		2718

A táblázat adataiból világosan látható, hogy a könyvtárat használók elsősorban a hétvégi nyitvatartási alkalmakat kedvelik, különösen igaz a látogatószámmal is bizonyított szombati igénybevételre, amikor általában családi könyvtárlátogatást tapasztalunk. A szombat kedveltségéhez hozzájárulhat az is, hogy ezen a napon ingyenes a parkolás a város központjában található intézmény körül.

A szolgáltatásainkat igénybevevők között előfordulnak olyan használók, akik – bár évről évre kevesebben – nem tartják be a kölcsönzési határidőre vonatkozó, elfogadott szabályokat. Azokkal szemben, akik a felszólításainkra sem szolgáltatják vissza a dokumentumokat, szabályzatban meghatározott módon járunk el.

A késedelmi díjak peren kívüli érvényesítésére 2015-től ügyvédi segítséggel járunk el. 2018-ban nem került sor végrehajtási eljárás megindítására.

4.2 Dokumentumforgalom

A kölcsönzött dokumentumok száma évről évre emelkedik és örömeinkre ugyanez mondható el a az Ebsco **eBook Pulic Library Colletion** használatáról is. Könyvtárközi kölcsönzésért továbbra is magas számban fordulnak hozzánk könyvtárak és növekszik az olvasóink számára teljesített kérések száma is.

Könyvtárhasználat (KSZR nélkül)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	361 698	362 000	370 329	102
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	13 078	13 100	16 572	127
Helyben használt dokumentumok (db)	923 955	925 000	938 567	102
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok. (db)	4 157	4 160	4 121	99
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	208	210	252	121
Irodalomkutatások, témafigyelések száma (db)	17	17	19	112

4.3 Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Katalógus	9	9	9	0
Olvasói munkaállomás	14	14	14	0

4.4 Online szolgáltatások

A könyvtár honlapcsaládjának (központi honlap, gyermekkönyvtár, KSZR, Digitális könyvtár, Vasi portál), használatában öröndetes változás következett be. A központ honlap látogatottsága 144%-kal nőtt. Reményeink szerint a friss és érdekes tartalom, valamint könyv-és filmajánlóink, az Életünk folyóirat digitális változata vonzottak lényegesen több érdeklődőt.

Ugyanakkor további növekedést tapasztaltunk Facebook, Instagram és YouTube oldalunkon. Látogatóik többsége innen értesül leggyorsabban a könyvtári eseményekről, a visszajelzésekből tapasztaljuk, hogy a programok utóéletét is nyomon követik. Kedveltek az ajánlott olvasnivalók, eseménymegosztások.

Számítógépes katalógusunk használata, valamint könyvtárközi kölcsönzésünk növekedése azonban azt jelzi, hogy azok, akik tanuláshoz, munkájukhoz, kutatáshoz is igénybe veszik a könyvtári szolgáltatásokat, továbbra is innen tájékozódnak.

Online szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Távhasználatok száma	236 080	240 000	308 458	128
A könyvtár honlapja (teljes webhely) mely nyelveken érhető el	1 rövid ismertetés 3 nyelven)	2 (angol a szolgáltatások teljes köre)	1 rövid ismertetés 3 nyelven)	0
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	25	25	27	108
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	301	320	330	110
A könyvtárban használható adatbázisok száma	30	30	30	0
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	7	7	7	0
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	718 911	715 000	750 963	104
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	115 801	120 00	122 822	106
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	15	20	22	146

4.5 Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Szolgáltatások száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	5	5	5	0
Fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	5	5	5	0

A könyvtár saját gyűjteményére és szolgáltatásaira alapozva keresi és fejleszti azokat az együttműködési formákat, amelyek segíthetik a fogyatékkal élők magas minőségű könyvtári ellátását. Esélyegyenlőségi programja, használóképzési tevékenysége kulturális esélyegyenlőséget kínál.

Az esélyegyenlőségi program célkitűzéseinek megfelelően folytattuk a rászorulóknak könyvtárhasználatának segítését:

- Kihelyezett előadások támogatásával segítjük elő az érzékenyítést, Horváth Nikoletta vak blogger, író a központi könyvtárban két alkalommal volt vendég (könyveinek bemutatása). A KSZR-ben is számos helyre hívták.
- Középiszoklak továbbra is igénylik a munkatársunk által kidolgozott foglalkozást: **Ismerjük meg a könyvtárat a vakok szemüvegén keresztül.** Ezt a foglalkozást Az én könyvtáram projekt is beválogatta a könyvtári mintaprogramok közé.
- Betegek, lakáshoz kötöttek, szociális intézmények és a Holnap Háza lakói részére házi kölcsönzés szolgáltatást végzünk.

2018. március 1-től október 1-ig tartott a „Te is KÉPes vagy rá!” elnevezésű integrációs fotókészítő projekt, amelyben a szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium 11 diákja és a Rum-Kastély EGYMI 8 diákja vett részt. Intézményünk mozgóképes végzettséggel is rendelkező könyvtáros kollégája – Boros Ferenc - szakmai tudásával segítette a diákok munkáját. A projekt első felében, 2018. április 10-én a Kanizsai Dorottya Gimnázium diákjai érzékenyítő foglalkozáson vettek részt. A Berzsényi Dániel Könyvtár munkatársa és a Rum-Kastély EGYMI kollégái segítségével megismerték a rumi speciális intézményt, a fogyatékkal élő diákokkal való kommunikációt, annak különböző formáit, módszereit. 2018. május 31-én, a projekt kiemelt eseményeként a két intézmény diákjai Boros Ferenc szakmai segítségével vegyes csoportokban – ezzel is segítve az integrációt – közösen készítettek fényképeket a Vasi Skanzenben, a Csónakázótónál és környékén.

2018. szeptember 27-én került sor a Magyar Speciális Mozgókép Egyesület, a H+ Média és Kulturális Egyesület és a Berzsényi Dániel Könyvtár közös esélyegyenlőségi napjára, mely idén a **Speciális Nézőpont** nevet kapta. A rendezvény a „Te is KÉPes vagy rá!” integrált fotókiállítás megnyitójával kezdődött, ahol köszöntőt mondott Koczka Tibor, Szombathely alpolgármestere is, aki beszédében megköszönte a szervezetek esélyegyenlőségi és integrációs munkáját.

A kiállítás megnyitót követően a fogyatékkal élő alkotók mutathatták be filmjeiket. A rendezvényen több intézmény csoportja, diákjai és lakói is képviseltették magukat: Rum-Kastély EGYMI, Aranyhíd Nevelési- Oktatási Integrációs Központ, Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft., a Táplánszentkereszti Apáczai Csere János Általános Iskola, a Szentgotthárdi Szakosított Otthon, a Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye, a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ Pszichiátriai Betegek Otthona, Ágfalvai csoportja, valamint bágyoskovói és budakalászi alkotók.

A „Te is KÉPes vagy rá” fotókiállítás 2018 novemberében a rumi intézményben, 2019 januárjában pedig a szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnáziumban került bemutatásra.

2018. május 29-30-án a Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben a Magyar Speciális Mozgókép Egyesület második alkalommal rendezte meg értelmileg sérült alkotóknak a **Kőszegi Filmes Napok** elnevezésű programját, melyen könyvtárunk képviselőjében Boros Ferenc kollégánk is részt vett, mint egyik szakmai megvalósító és előadó. A kétnapos esélyegyenlőségi találkozóra - aminek első napja egy konferencia, második napja pedig egy alkotótábor és egy filmszemle tulajdonságait ötvözi - hat alkotóközösség érkezett az ország különböző területeiről. A rendezvényen az elmélet mellett a gyakorlati speciális filmkészítés és vágás, a közösségi együttlét mellett a szakmai értékelések is helyet kaptak. A második nap folyamán hat kisfilm készült el, melyeket végül szakmai zsűri is értékelt.

A központi épület valamennyi helyszíne akadálymentes.

4.6 Nemzetiségek számára biztosított dokumentumok

A nemzetiségi dokumentum kínálat alakításánál elsődleges szempont az anyanyelv iránti elköteleződés erősítése. Ennek érdekében törekedtünk arra, hogy kizárólagosan ne csak az irodalmi nyelven született alkotások kerüljenek be az állományba, hanem tájnyelven íródott kiadványokat is vásároljunk. Ebben nagy segítségünkre volt a Hravatsko Kulturno Drustvo u Gradiscu Kroatisher Kulturverein im Burgenland egyesület.

A megyében élő nemzetiségek KSH adatok alapján (nemzetiség/fő), a megye lakosságához viszonyított arány (%)

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján Vas megyében élő nemzetiségek:

német: 5428 fő (a megye lakosságának 2,1 %-a)
horvát: 3197 fő (a megye lakosságának 1,3 %-a)
szlovén: 1894 fő (a megye lakosságának 0,7 %-a)

Dokumentumok	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Könyvek	8 943	9 100	9 311	104
folyóiratok	18	18	20	111
Elektronikus dokumentumok	0	0	0	0
Összesen	8 961	9 118	9 331	104

4.7 Használói képzések száma

Használóképzéseink számában és résztvevői számában sajátos ingadozás figyelhető meg. Az előző évvel összehasonlítva jelentősen csökkent a csoportos digitális kompetenciafejlesztési alkalmak, ezzel együtt a résztvevők száma. 2018-ban kezdtük el azt a gyakorlatot, hogy egyénenként felmérjük az előképzettséget és ez alapján állítjuk össze a csoportokat. Ez a módszer hatékonynak bizonyult, de a beszélgetések során az is bebizonyosodott, hogy esetenként inkább egyéni foglalkozásra, tanácsadásra lenne szükség.

2019-től próbát teszünk ilyen szolgáltatásbővítésre. Ez természetesen azt is jelenti, hogy létszámban jelentős bővülés nem várható. Úgy véljük, elsősorban nem a létszámnövelésre kell koncentrálni, hanem a valódi, használható tudás átadására.

Ezen túl számos intézmény indít különböző szintű ingyenes tanfolyamokat, ennek hatása is érzékelhető.

Kompetenciaképzés	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma	89	90	114	128
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzéseken résztvevők száma	2 433	2 480	3325	137
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma	78	80	31	39
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzéseken résztvevők száma	1 072	1 100	313	29
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések száma	nem releváns			
A könyvtár által szervezett akkreditált képzéseken, továbbképzéseken résztvevők száma	nem releváns			
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások száma	48	50	85	177
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozásokon résztvevők száma	965	1000	713	74
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok száma	5	5	5	0

A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programokon résztevők száma	430	400	440	102
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma	14	14	19	136
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő programokon résztevők száma	557	550	716	129
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma	16	16	14	88
A könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztevők száma	399	400	381	95
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma	104	110	105	101
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken résztevők száma	853	900	2134	250
Összes képzés száma	354	365	371	105
A képzésen résztvevők száma összesen	6 709	6 830	7 764	116
A könyvtároktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	1	1	1	0

4.8 Rendezvény, kiállítás

2018-ban a könyvtárban szervezett programokon (731) összesen 32 678 érdeklődőt láttunk vendégül. Ezeknek a rendezvényeknek egy része ismétlődő, klubszerű foglalkozás, ill. előadássorozat, a többi egyenként szervezett esemény, kiállítás, előadás, konferencia, könyvbemutató, a gyermekkönyvtárban a hagyományos kis, ill. nagyobb csoportos foglalkozások, ill. órák.

2018-ban a gyermekkönyvtárban 213 foglalkozáson 8750 gyermek vett részt.

Minden évben meseolvasásra épülő foglalkozásokkal hívjuk fel a figyelmet a mesék, az olvasás fontosságára. A Népmese Napja országos kezdeményezésű rendezvényhez kapcsolódva 2018-ban Mátyás király emlékét idéztük mesével és hozzá kapcsolódó foglalkozással. (16 alkalommal 423 gyermek részvételével). Adventi foglalkozásunkon a gyermekcsoportok papírszínházi

mesehallgatással, majd egy asztali dísz elkészítésével hangolódhattak könyves környezetben a karácsonyi ünnepre. (19 foglalkozáson 424 gyermek vett részt).

Töretlen népszerűségnek örvendő **olvasótáborunk a Szín – képzelet – mese** címen kínált irodalmi, helytörténeti, könyvtárhasználati ismereteket játékosan és komolyan az általános iskolás korosztálynak.

Meghatározó élmény találkozni könyvek íróival. A személyes kapcsolat a műveket is közelebb hozza olvasóikhoz. 2018-ban **Fodor Veronika, Kostyák Borbála, Leiner Laura írók és Szimonidesz Hajnalka, Kovács Dorottya** illusztrátorok voltak gyermekkönyvtárunk vendégei.

Olvasásnépszerűsítő **Könyvhódító** játékunk újabb állomásaként - Csodafügefá címmel – Szabó Magda születésének 100. évfordulójára emlékeztünk 2017 októberében indult levelezős játékunkkal, ami a teljes tanévet átölelve, játékos fordulók után 2018 májusában zárult. (34 csapat, 127 gyermek, 16 mentor).

Szombathelyi televízió. 2018. május 22. Véget ért a Berzsényi Dániel Könyvtár által szervezett Csodafügefá című könyvhódító játék, amelynek keretében a megye általános iskolásai Szabó Magda életével, gyermekeknek, kamaszoknak írt műveivel ismerkedtek meg. Az MMIK-ban tartott eredményhirdetésről senki sem távozott üres kézzel.

A játék célja az olvasás népszerűsítése volt úgy, hogy ez a gyermekek számára élményt jelentsen. Azaz ne csak megismerkedjenek Szabó Magda életművével, hanem teljesen merüljenek el az író alkotásaiban. Ez a 6-8. osztályosok közül a Csodacsajok elnevezésű csapatnak sikerült a legjobban.

A Petőfi Irodalmi Múzeum és a Móra kiadó vándorkiállításának ezúttal is befogadói lehettünk. Gyermekkönyvtárunkban Molnár Ferenc életét és **A Pál utcai fiúk** regény világát bemutató tablótka könyvtárunk gyűjteményéből válogatott dokumentumokkal és egy játékos irodalmi foglalkozással egészítettük ki. Októberben 2673 gyermek és felnőtt látta a kiállítást és 10 foglalkozáson 224 gyermek vett részt.

Szombathelyi televízió. 2018. október 22. Nemecek, Boka, Áts - ismert karakterek A Pál utcai fiúkból. A korabeli Budapest világával és a Molnár Ferenc-regényhez kapcsolódó ereklyékkel ismerkedtek szombathelyi ötödikesek egy kiállításra hangoló foglalkozáson.

“Az emberi lény, úgy, ahogy Isten megteremtette, hogy (15.31-) talán helytelenül, elmulasztanak regényekkel és színdarabokkal beleavatkozni a tömegek közéletének problémáiba”

Így beszélt kevéssel halála előtt a rádióban az akkor már New York-ban élő Molnár Ferenc író, a maig legnépszerűbb magyar ifjúsági regény, A Pál utcai fiúk szerzője. (13.00-) A mű 1907-es megjelenésének 110. évfordulója alkalmából még tavaly indult útjára az a vándorkiállítás, amely most a szombathelyi könyvtárban látható. A Váci-iskola ötödikeseinek idén lesz ez kötelező olvasmány. A gyerekek belelapozhattak százévesnél is idősebb kiadványokba, megnézhatték, mit rágta a gittegyelet tagjai, sőt aki okostelefonnal érkezett az október végéig látogatható kiállításra, az a QR kódok leolvasásával sok érdekes információ mellett a Vígsházban sikerrel játszott musicalbe is belenézhet.

Könyvtárhasználati és szövegértést fejlesztő foglalkozásainkkal illeszkedtünk az óvodai és általános iskolai neveléshez. Iskolák téma-, tehetség- és pályaorientációs napjainak állomásaként színesítjük a gyerekek programjait, oktatásban szerzett tudását. (Mátyás mesék, Magyar feltalálók, Szombathelyi elsők)

A Pincétől a padlásig könyvtárunkat bemutató séta (26 csoport 599 résztvevő) mellett 2018-ban nagyobb érdeklődés mutatkozott a könyvtár használatát bemutató, az információkeresést elmélyítő foglalkozások iránt, ahol 93 csoport 2239 tagja vett részt.

Látogattak a kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek (baba-mama klub, babamassázs), amelyek védőnői közreműködéssel valósulnak meg. A közös játék és a nevelést segítő előadások mellett a kicsinyek fokozatosan aktív használóivá is válnak könyvtárunknak.

A felnőttek számára szervezett programjainkon (518) 23 774 érdeklődő vett részt.

Továbbra is nagyon népszerűek programjaink, számos alkalommal kapunk látogatóinktól köszönetet, dicsérik a színvonalas előadásokat, bemutatókat. Csökkent a klubszerű programok alkalmainak száma, mert a szervezés feladatait már nem tudtuk megoldani. A takarítás és teremrendezés napi munkája komoly szervezési problémát okoz a technikai személyzet hiánya miatt. Minden ezzel kapcsolatos feladatot a takarító személyzet végez. Könyvtárunkban 2 fő 4, 1 fő 6 és 1 fő 8 órás takarító teljesít szolgálatot a 4400m²-en, napi 700-on felüli látogatóval.

Továbbra is szívesen szervezünk közös rendezvényeket a könyvtárral együttműködési megállapodást kötött szervezetekkel. Többek között a nyugdíjasok szervezeteivel, a Szív a szívért Egyesülettel, a Reuma és a Zonta Klubbal, a Szombathelyi Szépitő Egyesülettel, a Múzeumbarát Egylettel. A könyvtárt nem használó résztvevők közül többen is ez alkalommal fedezték fel a lehetőségeket szabadidejük hasznos és kellemes eltöltésére.

Minden évben csatlakoznak rendezvényeink országos programokhoz (**Internet fiesta, Költészet Napja, Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok**). 2018-ban különleges eseménnyel ünnepeltük a Költészet Napját: Pődör György költő drágakövekhez írt verseskötetének bemutatójával egy időben a szerző hatalmas ásványgyűjteményéből nyílt kiállítás.

Az Országos Könyvtári Napok programjai közül ez évben is a **Könyvtári éjszaka** vonzotta a legtöbb látogatót.

Számos, nem tervezett rendezvényre is sor került, könyvtárunk városközponti elhelyezkedése, kellemes légköre és sok látogatója kívánatos helyszín a könyvüket bemutatni kívánó szerzőknek, kiállító művészeknek. Nagyon nehéz nemet mondani a helyi szerzőknek, ha megjelenő kötetük bemutatására könyvtárunkat választják. Így van akkor is, ha egy héten az lesz az ötödik, holott mindezzel számos nem tervezett feladat jár: meghívó készítése, nyomtatása, postázása, közönségszervezés, a terem előkészítése, esetenként a vendéglátás megszervezése, bonyolítása, több alkalommal a könyv bemutatására is felkérnek bennünket. Kiállítótermünkben már 2020-ra is nehéz időpontot találni.

Nagyon kedveltek programsorozataink, valóságos közösségek épültek körük.

Helytörténeti klub

A klub második évét egy sorozattal indítottuk **Helyek - Épületek - Építészek** címmel. Elhangzott előadás az egykori szombathelyi Práterről, a szombathelyi Bagolyvárról, a KIOSZK-ról, a város egykori kedvelt vendéglátóhelyéről, a szombathelyi középkori várról.

A tavalyi év legsikeresebb rendezvénye a február 28-án megnyílt **A derelyeszaggatótól a vasutas sapkáig című tárlat** volt. Harmincnégy magángyűjtő adott ízelítőt különleges gyűjteményéből. Mind a rendezvény nagyságát, mind az érdeklődők számát tekintve rekord volt: körülbelül százharmincan vettek rész a megnyitón. A fokozott érdeklődésre való tekintettel a tárlat ideje alatt több vezetést, iskolások részére pedig foglalkozást tartottunk.

Múzeumbarát - a Vasi Múzeumbarát Egylet honlapja 2018. 02. 28. A tárlat anyagát több mint 30 tulajdonos hosszú évek alatt felhalmozott gyűjteményéből válogatta össze Szalainé Bodor Edit. A tárgyak birtokosai személyesen is megjelentek a megnyitón, hogy készségesen válaszoljanak az érdeklődők kérdéseire. Egyikük egy rejtélyes, társalgásra inspiráló eszközt hozott magával. (Ugyan mit tudunk manapság arról a világról, amelyben lényeges szerep jutott a nyakkendőszárogoatónak?)

Masszi Ferenc szavait idézve: „A GYŰJTŐ mindent tud szenvedélye tárgyáról, s amit más értéktelen vacaknak lát, ő értő gonddal megjavítja, hozza rendbe, helyezi gondosan a többi tárgy közé, vagy elégedetten szemléli addig, míg egy újabb trófea a szeme elé nem kerül. Nem a pénzbeli érték lebeg [...] a szeme előtt, ezt biztosan állíthatjuk: a befektetett munka, az energia, és idő pénzben nem mérhető, nem térül meg.

Szeptember 24-én és október 6-án ismét sor került a Szombathelyi Szépitő Egyesülettel együttműködve, hagyományos **Szent Márton temetői sétára**, Orbán Róbert helytörténész vezetésével. Október 2-án, az Országos Könyvtári Napok keretében, a családkutatás segítségét

célzó beszélgetést szerveztünk egy ismert magánygyűjtővel, Spiegler Tiborral. A program apropóján készült egy kiadvány is Spiegler-Kutasi Nikoletta könyvtáros jóvoltából, amely olyan segédleteket gyűjtött össze, melyek segítségére lehetnek az e témában kutatóknak.

A 2018-as év utolsó rendezvényeként **Benkő Sándor fotóriporter** temetős fényképeiből rendeztünk tárlatot. Megnyitására egy kerekasztal-beszélgetés keretében került sor Mayer László és dr. Pál Ferenc levéltárosok, valamint dr. Kiss Gábor régész részvételével. A téma az egyes templomok és temetők története mellett a híres helyi családok históriája volt.

A klub előadásait a H+ Média és Kulturális Egyesület minden alkalommal rögzítette és az általa üzemeltetett hirlevelplusz.hu oldalon közzétette. Rendezvényeinkről több alkalommal tartottunk beharangozót, beszámolót a Szombathelyi Televízió kulturális műsoraiban, a Vas Népe és az internetes újságok pedig rendszeresen hírt adtak programjainkról.

A médián kívül az események népszerűsítéséhez felhasználtuk az intézmény honlapját és Facebook-oldalát is. A tagok rendszeresen kaptak körlevelet a következő összejevetelről, valamint a könyvtár és a társintézmények azon programjairól, amelyek beleillettek a klub tematikájába. Folyamatosan tájékoztattuk őket a helyismereti gyűjteménybe újonnan bekerült Vas megyei vonatkozású dokumentumokról és az érdekesebb városi eseményekről is.

A rendezvényeink megvalósításához több alkalommal kooperáltunk hasonló célt megfogalmazó egyesületekkel, mint például a Vasi Múzeumbarát Egylet, a Szombathelyi Szépitő Egyesület vagy a Vas Megyei Honismereti Egyesület. A rendezvényeken átlagosan 80 fő vett részt, jelenlegi taglétszám 190 fő.

Máskép(p) helytörténeti fotó- és filmpályázat

A Berzsényi Dániel Könyvtár és a Szombathelyi Szépitő Egyesület a H+ Média és Kulturális Egyesülettámogatásával 2018-ban Máskép(p) címmel, második alkalommal indított helytörténeti fotó- és filmpályázatot általános és középiskolás, valamint főiskolás és egyetemista diákok részére. Pályázni lehetett a megye elmúlt 10 évének változásait bemutató fotóval és filmmel.

Büki László. Vaskarika. 2019. jan. 11. Mivel lehet a fiatalok pozitív energiáit alkotókedvévé transzformálni? Például egy jó pályázatiírással, ami szinte korlátlan mozgásteret nyújt nekik lakóhelyük, környezetük bemutatásához. Sokan éltek ezzel a 'Máskép(p) fotó- és filmpályázat' adta lehetőség részeként, amit a Berzsényi Dániel Könyvtár hirdetett meg tavaly: 70 fotó és 15 videó érkezett a pályázatra, aminek díjátadóját január 10-én tartották a könyvtárban. Az eredményhirdetés kuriózuma volt, hogy a videós és a fotós II. kategória nyertese egyazon személy lett, Darányi Arnold, a kőszegi Jurisich Miklós Gimnázium és Kollégium diákja.

Ezt látni és hallani kell!

2017 februárjában indult el a Berzsényi Dániel Könyvtár komolyzenei sorozata Horváth Imre karnagy előadásával. A nagyszerű rendezvény 2018-ban is folytatódott. 9 alkalommal (januártól májusig és szeptembertől decemberig) hívtuk a zenét szerető és értő embereket a könyvtárba.

Horváth Imre karnagy a tőle megszokott élvezetes előadásmódjában, élményt nyújtó elemzéssel, zenei bemutatással beszélt a művekről. Kottákon és koncertvideókon keresztül az emberi érzésvilág legmélyebb rejtelmek jelennek meg a látogatók előtt. A sorozat témáit mindig igazítja a szombathelyi Savaria Szimfonikus Zenekar aktuális előadásaihoz. Az előadásokon átlagosan 70-90 fő vett részt. 2018-ban elemzésre és bemutatásra került művek listája: Beethoven IX. szimfónia, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, Bartók Béla: Kékszakállú herceg vára, Strauss: Till Eulenspiegel vidám csínyjei, Prokofjev: Rómeó és Júlia, Csajkovszkij: hegedűverseny, Ravel: Daphnis és Chloé, továbbá farsangi és nyitányos tematikus előadás.

Tátrai Kulsár Irén. Vas Népe online 2018. 01. 28. Nagy Éva könyvtárigazgató köszöntő beszédében örömmel említette, hogy Horváth karnagy vezeti az egyik legsikeresebb rendezvényüket, amely egyre több zenét szerető és értő embert csábít be az előadásra. A 9. szimfónia Beethoven egyik legismertebb műve, amelyet az emberiségre, az utókorra hagyott, és amelyet a bécsi klasszika nagy alakja már siketesen komponált – mondta előadása kezdetén a karnagy. A négy tételből álló gyönyörű alkotás abban a korszakában született, amikor már sokan elfordultak a magányos, visszahúzódó, siket zeneszerzőtől, aki nem tudta kontrollálni, ellenőrizni a lelkéből jövő dallamokat, amelyeket kottajegyekké formált.

Bájoló

2018-ban a Berzsényi Dániel Könyvtár immár 5. alkalommal indította útjára a Bájoló irodalmi, zenés barangolóssorozatot, melyen bemutatkozási lehetőséget teremtett gondolataikat, érzelmeiket, kreativitásukat zenében, dalban, versben, képzőművészetben kifejező fiatal tehetségek számára. Ezek az esték az előadóterem zömében középiskolás és egyetemista fiatalokkal telt meg. Az estek koordinátora Boros Ferenc, könyvtárunk munkatársa.

2018-ban a sorozat szereplője volt középiskolás korú énekes, huszonéves költő, befutott zenekar énekes-szövegírója (Elefánt), egyetemista slammer és Tóth Kinga író, hang és vizuális költő, előadó, illusztrátor, a Tóth Kína Hegyfalu projekt dalszövegírója és frontembere, a József Attila Kör Irodalmi Egyesület nemzetközi kapcsolatok koordinátora.

Jó látni, hogy az 50-60 fős, zömében fiatalokból álló közönség kíváncsi a pályatársakra, a bemutatkozók gondolataira: együtt lélegeznek, együtt éreznek, együtt gondolkodnak a meghívottal. Szükség van az ilyen estekre, hisz a sokak által bírált mai generációban igenis vannak követhető példaképek.

Lutor Katalin: Meghökken és zajzenével bájol Tóth Kinga. Vas Népe online. 2018. 03.26. Nem mindennapi előadásba csöppent az, aki ellátogatott a Bájoló idei évadjának utolsó eseményére. Vendégként ezúttal Tóth Kingát köszöntötték. Fura zacskók és fura berendezések között Tóth Kinga magasodik: azt mutatja be, mi a zajzene. Az inspirációt gyarak dolgozónőinek megfáradt sóhajai és gépek zakatolása adta. Most saját hangját használja dobként, dallamként, és a mikrofonhoz papírzacskókat dörzsöl – ezek adják a zajt.

Köteiteiből olvas fel mellé. Elsőként Zsúr, majd All machine címmel jelentek meg írásai. Legutóbbi kötete a Holdvilágképűek pedig Esterházy Péter Hasnyálmirigynaplójára játszik rá. Viszont Kinga a betegségek nyelvét keresi, miközben talán meg is alkotja azt. Az érthetetlen latin fogalmak mögé bújít igazságot. A kóros elváltozásokkal együtt élő embereket szuperképességekkel ruházza fel.

Sokszor nehezen helyezi el műveit a kritika és a közönség is. Versei nem állnak meg csupán a papírra feszítve: grafikákban, dalokban köszönnek vissza. Gondoljunk csak a folyóírásra: ugyanezt a hullámvonalat látjuk Kinga grafikáiban is, és úgy tartja, amikor énekel, a dallam hullámvonala is pont ugyanilyen.

Hagyományteremtő szándékkal is indítottunk programot. Az első alkalommal megrendezett esemény nagy sikert aratott.

Könyvet a fa alá. Karácsonyi könyvvásár és a kortárs irodalom hete

A modern hálózati társadalmakban a közönyvtárak legfontosabb feladata a közösségek erősítése, a közösségek építése irodalmi témájú rendezvényi keretek között. A Berzsényi Dániel Könyvtár modern, helyi és regionális olvasói igényeit figyelembe véve, a kortárs irodalom sokszínűségét népszerűsítő rendezvénysorozatot indított. A rendezvénysorozat ideje alatt az író-olvasó találkozókkal párhuzamosan, helyi könyvesboltok és hazai kiadók együttműködésével könyveket árusítottunk. Könyvtárunk kiemelten fontosnak tartja a helyi és regionális civil szervezetek munkáját, ezért rendezvényünkkel bemutatkozási lehetőséget kínáltunk a helyi önkénteseknek, emellett lehetőséget biztosítunk kiadványaik árusítására. A könyvtárhasználóink igényeit figyelembe véve és a H+ Média Kulturális Egyesülettel együttműködve terveztük a kortárs irodalmi könyves vásár programját. A könyveket 2018. december 10-14-ig a könyvtár földszinti előadótermében és annak előterében árusítottuk. Együttműködő kiadók, könyvesboltok: Könyvmolyképző Kiadó Kft., XXI. Század Kiadó, Lira Könyvesbolt, Libri Könyvesbolt, Ad Librum, Jelenkor Kiadó, Fekete Sas Kiadó, Kortárs Kiadó, B.K.L., Magyar Nyugat és Szülőföld Kiadó. A könyvvásár kínálatát kreatív könyvtárosok irodalmi és karácsonyi témájú kézműves termékei is színesítették.

A programok a könyvkiadás és -terjesztés problémáit járták körül és a kortárs irodalom népszerűsítését célozták meg. Bemutatkozott Fekete Sas Kiadó, kerekasztal beszélgetésen vettek részt kiadók és terjesztők. Vendégünk volt a Kortárs kiadó és szerzői: Alexa Károly Század Miklós György, Zalán Tibor, Ambrus Lajos, Csikós Attila.

Hevesi Judit költő beszélget Nyáry Krisztián irodalomtörténésszel a könyvtárban és tartott szervezésünkben rendhagyó irodalomórát az egyik városi gimnáziumban. Új könyvét mutatta be Endrei Judit.

Miért kell a verszene? címmel irodalmi estre került sor az Itt-hon című kötet szerzőivel. Közreműködött a Rózsabors Műhely. A felnőttek meséje, avagy mesés változások témában Végh-Fodor Mónika meseterapeuta, dr. Krekó Kata pszichológus és Zsigri Mária fejlesztő biblioterapeuta, könyvtáros beszélgetésre sokan voltak kíváncsiak.

Gyermekeknek diafilmszínház volt a gyermekkönyvtárban, civil kerekasztal beszélgetés a szervezetek vezetőivel.

Ezt a programot szeretnénk folytatni a következő évben is, tanulva az első szervezési nehézségeiből és megerősítve a résztvevők pozitív visszajelzéseivel. A programon közel 700 érdeklődő vett részt.

Ölbei Livia: Adventi szerzőjárás a Berzsenyi Könyvtárban. Vas Népe 2018. 12. 12. Gazdag ünnepváró programot állított össze a Berzsenyi Dániel Könyvtár, ahol naponta több jeles szerző is megfordul. A hét a Kortárs Kiadó szerzőinek szombathelyi vendégjárásával kezdődött, bár többen közülük nem is vendégek: Csikós Attila, a fanyar-szenvedélyes prózáiró például itt született, könyveiben Szombathely is fölbukkan. A „kortársakkal” Alexa Károly, az Életünk főszerkesztője beszélgetett. A mai szerzővendég Nyáry Krisztián a „szerzők szerzője”, őt 17 órától Hevesi Judit költő kérdezi, Írjál és szeressél! címmel. A beszélgetés elszáll, a könyv megmarad: olvasni, szeretni.

Az alábbi mutatókból is látható, hogy jelentősen emelkedett programjaink látogatószáma. Öröm számunkra, hogy elenyésző azon rendezvények száma, ahol az érdeklődés alacsony volt.

Mutatók	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	Változás %- ban az előző évhez képest
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen	778	800	731	93
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvényeken résztvevők száma	24 381	25 000	32 678	134
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma	17	20	21	123
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások látogatóinak száma	5 100	5600	8673	170
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma	101	120	84	83
Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvényeken résztvevők száma	5 560	5 700	5159	92

A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistelepüléseken szervezett rendezvények száma	1 669	1675	1 470	88
A megyei hatókörű városi könyvtár esetében az általa ellátott kistelepüléseken szervezett rendezvényeken résztvevők száma	41 044	41 500	35 212	86
Egyéb rendezvények száma	306	307	255	83
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	17 369	18 130	11 082	64

A Berzsenyi Dániel Könyvtárban 20 felnőttet és 1 gyermeket megszólító kiállítást rendeztünk 2018-ban. A kisebb kiemeléseket nem számítjuk a kiállításokhoz.

Az intézmény több helyszínen is tud kiállítást-kiemelést bemutatni:

- fő kiállítóterem, a reprezentatív tárlatok helye, a földszinti fogadótérből nyílik. Itt kerül sor a megnyitóval létrejött programokra, képzőművészet, fotó, helytörténet, témában;
- az első emeleti hírlapolvasó a kisebb válogatott bemutatók helye, egy téma, vagy szerző könyvtári dokumentumokkal, információkkal kiegészített bemutatása (az aradi tizenhármak, szombathelyi érmek, Magyar Próza Napja);
- 1. emeleti kölcsönzőtér: évfordulók, tematikus válogatások, könyvajánlók;
- 2. emeleti olvasóterem, ahol a Savariensia gyűjtemény fotóiból és aprónyomtatványából mutatunk be tematikus válogatásokat (Szent Márton Szombathelyen)

A vers világa – Illusztrációs pályázat középiskolásoknak

2018-ban harmadik alkalommal hirdettük meg országos képzőművészeti pályázatunkat. Célja, hogy népszerűsítse a középiskolások körében a versolvasást; megmutassa, miként értelmezik a fiatalok kortárs költők alkotásait; a képzőművészet segítségével felmutassa a megszerzhető élmény és interpretáció sokszínűségét. Pályázni a Szívlapát (szerk.: Péczely Dóra) című, kortárs magyar költők műveit tartalmazó kötet valamely versének műalkotássá formálásával vagy illusztrálásával lehetett. A 141 beérkezett alkotásból a zsűri - Cebula Anna, a Szombathelyi Képtár igazgatója, művészettörténész; Kovács Ágnes irodalomtörténész és Ferkovics József grafikus, festő – az első három helyezett mellett további hat alkotást részesített különdíjban. A pályamunkák változatos technikával készültek: volt köztük rajz, fotó, festmény, grafika, plasztika és montázs. A legtöbb illusztráció Bende Tamás: Merülünk és Szabó T. Anna Elhagy verséhez készült. A pályázat során sokat jelentett a felkészítő tanárok munkája is - több alkotás érkezett egy iskolából, egy felkészítő tanár koordinálásával. Ez is mutatja, hogy fontos a kapcsolattartás, a közös projektek a különböző oktatás, kulturális intézmények között.

A 2018. május 23-án megrendezett ünnepélyes eredményhirdetésen és kiállításmegnyitón az érdeklődők közel 50 kiállított alkotást láthattak. A díjnyertes alkotást ihlető verset - László Noémi: Kirakat - Vekszli Anna a III. Kortárs Versmondó Verseny első helyezettje szavalta

el.. A kiállított képek közül több alkotás is helyet kapott az *Életünk* folyóirat hasábjain (*Életünk* 2018. 5-6. szám).

A Szívlapát kötet Facebook oldala is örömmel számolt be a könyvtár pályázatáról és a megnyitóról.

Lutor Katalin: Versekhez képeket, vagy pont fordítva? – Kiállításmegnyitó a BDK-ban. Vas Népe online. 2018. 05. 24. A Szívlapát kortárs antológiához hirdetett országos képzőművészeti pályázat eredményhirdetését tegnap délután tartották a Berzsenyi Dániel Könyvtárban.

„A látvány mélyén mindig ott a vers” – olvasható Tóth Krisztina A tanítvány című versében. És most a könyvtár földszinti előadótermének falán minden alkotásban ott bújik egy vers, hiszen arra készült, azt mutatja be, helyezi át egy másik síkba. A kortárs alkotások mellett egyébként nincs ott a hozzájuk tartozó vers, talán jobb is így: csak szűkítené a befogadói horizontot. Így ha ránézünk, mi írhatunk hozzá költeményt. Vagy akár dalt. Szendrői Csaba és Tóth András, az Elefánt zenekar két meghatározó tagja versekhez komponált könnyed dallamokat. Pion István Nem lehet jó a semminek című versével indítottak – ez talán az igazi megalapozása egy kortárs művészetek köré szerveződő programnak, hiszen a semmi motívuma és kérdésköre átjárja ezt a világot.

Könyvtárunk nagy eredményként tekint azokra a programokra, amelyekkel meg tudtuk szólítani a fiatal korosztályt. A pályázatok nagy munkaidő ráfordítással megvalósuló programok, de segítségükkel irodalom olvasására tudtuk rábírní a pályázókat, megmutattuk, hogyan lehet együtt dolgozni sérült fiatalokkal, ráirányítottuk a figyelmüket lakóhelyük értékeire.

4.9 Használói elégedettségmérés

A 2018. évi tevékenység rövid szöveges értékelése.

A Berzsenyi Dániel Könyvtár tevékenységvégzésének alapelve az ügyfélközpontúság. E téren elért eredményeit statisztikai adatai, az egyes tevékenységhez kapcsolódó mérőszámok és mutatók támasztják alá. A folyamatos előrelépés, az esetlegesen fellépő, hatékonyságot visszavető problémák kiküszöbölését rendszeres igényfelmérések, elégedettségvizsgálatok segítik.

Az érdekeltek elégedettségének megállapításához felhasználjuk a velük való kapcsolattartásból nyert információkat, visszajelzéseket, panaszokat, elégedettségmérési eredményeket. Az érdekeltek elégedettségének mérését és az igényvizsgálatokat fontosnak tartjuk, mert általuk a folyamatok tökéletesíthetők, fejleszthetők, annak érdekében, hogy az érdekeltek elvárásait és igényeit minél magasabb fokon kielégítsük.

Az érdekeltek elégedettségének mérése az intézmény esetében kettős feladatot lát el:

- egyrészt információgyűjtés annak érdekében, hogy segítse a szolgáltató folyamatok fejlesztését, tökéletesítését,
- másrészt annak a bemutatása az érdekeltek számára, hogy az intézmény állandóan fejleszteni kívánja szolgáltatását az érdekeltek irányában, és ezért állandóan érdeklődik várakozásaik, igényeik kielégítése iránt.

Az érdekeltek elégedettségmérési eredményeiből képzett minőségügyi mutatók bemenő információként szolgálnak a minőségszint kialakításában, tervezésében, az intézményi működés célrendszerének meghatározásában.

A minőségi könyvtári szolgáltatás szinten tartása érdekében az intézmény folyamatosan figyelemmel kíséri a használói igények változását, és rendszeresen vizsgálja használóinak az elégedettségét, az olvasói panaszok elemzésre kerülnek, és a könyvtár gondoskodik a hibák kijavításáról.

A használóink elégedettségét és igényeit mind szélesebb spektrumon szeretnénk vizsgálni, az elégedettségmérések száma 2016-tól emelkedik, 2017-ben kettőről hatra növeltük: 2 központi könyvtári mérés (használói, rendezvényi) és 4 települési (alapfokú tanfolyami, rendezvényi – előadói, résztvevői, könyvtárosi). 2018-ban sikerült megvalósítani az online kérdőívezést és számba vettük a honlapunkon megvalósuló – szolgáltatásainkra vonatkozó – szavazás eredményét is.

A Berzsenyi Dániel Könyvtárban végzett elégedettségvizsgálatok:

• olvasói elégedettségvizsgálat, központi könyvtár

A központi könyvtárban az összehasonlíthatóság elvét követve az előző években alkalmazott kérdőívet használtuk a használóink véleményének kikérdezésére. Az olvasói terekben elhelyezett 200 példányból 190-et kitöltve adtak vissza látogatóink, közülük 59-et írásos véleménnyel ellátva. A könyvtár teljesítményével összességében 97%-ban elégedettek a használók, összességében magas minőségi szolgáltatást nyújtó intézményként tekintenek ránk. A kiértékelés elérése a honlapunkon: http://www.bdmk.hu/Elegettsseg_vizsgalatok

• rendezvényi elégedettségvizsgálat, központi könyvtár

A látogatók rendezvényekkel szemben támasztott igényeit és elégedettségét is vizsgáltuk kérdőív segítségével. A kiválasztott program volt: Könyvet a fa alá rendezvénysorozat 2 eseménye (Nyáry Krisztián, Endrei Judit). A vizsgálat célja az volt, hogy megbizonyosodjunk programjainknak a minőségi, előzetes elvárások szerinti megfeleléséről. Továbbá szerettük volna feltérképezni a programot látogatók igényeit, milyen típusú egyéb eseményre szánnának időt, de kíváncsiak voltunk arra is, hogy az új ismeretszerzés vágya, a meglévő ismeretek bővítése, a kikapcsolódás, a közösségi együttlét, illetve a jó hangulat miatt döntenének-e a könyvtári időtöltés mellett. Kérdéseinkkel arra szerettünk volna rávilágítani, hogy szükséges-e módosításokat beépítenünk a rendszerünkbe. Sok hasznosítható információval gazdagodtunk a válaszok kiértékelése által. A két rendezvényre érkezett válaszok alapján a résztvevők nagyrészt elégedettek voltak a programokkal, meghatározták milyen jövőbeli rendezvényekre lennének kíváncsiak (író-olvasó találkozó, könyvbemutató). Inkább a felnőtt és idősebb korosztályt vonzotta a két program. A jövőben próbáljuk bevonni a kamasz- és fiatal felnőtt generációt is megfelelő írók meghívásával. A programon résztvevők és a kérdőívet kitöltők arányán is lehet még finomítani. Számolunk annak a lehetőségével, hogy a kérdőív utólagosan, otthon kitölthető legyen internetes felületen (Google űrlap).

• honlapszavazások eredménye

A honlapunkra bizonyos időközönkénti cserével különböző kérdéseket tettünk fel: keresve a választ arra, hogy látogatóinknak mi a véleménye honlapunkról; ismerik-e az online előjegyzés és hosszabbítás lehetőségét könyvtárunk katalógusában; hasznosnak tartják-e könyvtárunk gyermekeknek szervezett nyári olvasótáborát; elégedettek-e az első emeleti folyóirat olvasó választékával; tudják-e használni elektronikus katalógusunkat (OPAC); tudják-e, hogy az okmányirodai ügyintézéshez (személyi igazolvány, jogosítvány, útlevel) könyvtárunkban is kérhet regisztrációt; tudják-e, hogy megújult a gyermekkönyvtár honlapja; tudják-e, hogy könyvtárunk katalógusa okos telefonnal is elérhető. A több mint kétezer válasz nagyban segítette tevékenységünk javítását, fejlesztését.

• igényfelmérések és az elégedettségi vizsgálatok, VKSZR

Az elemzés és ellenőrzés tevékenységét az igényfelmérések és az elégedettségi vizsgálatok segítik a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer területén is:

Igényfelmérés:

- 201 települési szolgáltató hely és önkormányzat könyvtári programokhoz kapcsolódó igényfelmérése előzetesen összeállított könyvtári programajánló alapján. A visszaérkezett igénylések összesítése alapozta meg a VKSZR éves rendezvénytervét és a kapcsolódó pénzügyi tervet.

Elégedettségmérés:

- Alapfokú könyvtárosi tanfolyam.
- Községi könyvtárosok körében végzett felmérés a könyvtári programokról, a KSZR keretében megvalósuló dokumentum-ellátásról.

Használói elégedettség mérések	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
A használói elégedettségmérések száma	2 központi könyvtári (használói, rendezvényi) + 4 települési (alapfokú tanfolyami, rendezvényi –előadói, résztvevői, könyvtárosi)	6	4 központi könyvtári (használói, rendezvényi, online, honlapon közzétett) + 1 települési (alapfokú tanfolyami)	83
A használói elégedettségmérések során a válaszadó használók száma	használói: 179 rendezvényi: 42 alapfokú: 9	250	használói: 190 online: 214 rendezvényi: 55 alapfokú: 11	204

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások

Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatások	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Műhelynapok száma	3	3	3	0
Résztvevő települési könyvtárak számaránya –KSZR nélkül (%)	7	7	3	43
A megyei hatókörű városi könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak száma	2	2	2	0

4.11 Közösségi szolgálat/önkéntesség

Könyvtárunk szívesen fogadja az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő diákokat. Két munkatársunk elvégezte a Könyvtári Intézet tanfolyamát, így a könyvtárban végzett munka szakmai irányítása teljesül, ám ez a feladat tovább terheli az alacsony létszámot. Az önkéntesek szakmai felügyelete, a hasznos és értelmes feladatok megvalósítása nagy türelmet és odafigyelést igényel. Ezért felelősséggel nem vállalhatunk több önkéntest a jelenlegi feltételek között. Ld. még: Szervezeti kérdések.

Közösségi szolgálat/önkéntesség	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	182	180	64	35
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	15	15	15	0
A könyvtárban dolgozó önkéntesek száma	17	17	13	76

4.12 Partnerség

Nemzetközi kapcsolataink

Ápoljuk évtizedek óta fennálló kapcsolatainkat a határainkon túli könyvtárakkal, elsősorban könyv- és folyóiratcsere formájában. Partnereink:

- Burgenländische Landesbibliothek, Eisenstadt Pokrajinska in Studijska Knjiznica, Murska Sobota (Muraszombati Területi és Tartományi Könyvtár) Népújság: a Magyar Nemzetiségi Tájékoztatási Intézettől kapjuk Lendváról,
- MariborUniverzitetna knjižnica
- Alsóőr – UMIZ

Hazai kapcsolataink

- Országos Széchényi Könyvtár: részvétel a 2013 októberében a Magyar Diaszpóra Tanács által elfogadott Mikes Kelemen Programban. (Célja, hogy a diaszpóra magyarság könyvtári, levéltári örökségét rendezett módon összegyűjtve Magyarországra szállítsák, és gondoskodjanak későbbi méltó felhasználásáról)
- Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár „Az én könyvtáram” Országos múzeumi és könyvtári központi fejlesztés, EFOP-3.3.3-VEKOP/16. A korábbi TÁMOP-fejlesztések és egyéb megvalósítási formák keretében megvalósult legjobb gyakorlatok, módszertani anyagok és mintaprogramok összegyűjtése, nyilvántartásba vétele és egységes formában való elérhetővé tétele a könyvtári szakma számára.

Érdekképviselőkkel

- A Magyar Könyvtárosok Egyesülete által szervezett vándorgyűlésen több munkatárssal képviseltettük intézményünket.
- Részt vettünk az Informatikai és Könyvtári Szövetség Megyei Könyvtári Tagozatának munkájában
- KKDSZ: a Berzsényi könyvtár szakszervezeti bizottságának titkára részt vesz a kongresszuson.

Társintézményekkel

- Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum: vásároljuk az általuk kiadott Vasi Szemle című helyismereti folyóiratot, ők pedig tőlünk szerzik be a könyvtár által kiadott Életünk irodalmi, művészeti, kritikai folyóiratot. Továbbá a Vasi Múzeumbarát Egylet rendezvényeinek gyakran helyszíne a Berzsényi könyvtár és több rendezvényünkön beszélgetőtárs, illetve előadói szerepet töltöttek be muzeológusok (Magyar László emlékest/dr. Vig Károly előadása).
- Szombathelyi Képtár, Iseum: kiadványértékesítés és -csere
- A Vasi Honismereti Egyesület programjainak helyet adtunk, rendezvényeinek szervezésében közreműködtünk (Kapornaky Gyula irodalmi est).
- Mesebólt Bábszínház: a 2018. évi Könyvhódító záró rendezvényének helyszíne.
- Weöres Sándor Színház: rendszeresen felkínálják munkatársainknak a főpróba előadások kedvezményes megtekintési lehetőségét, amelyet gyakran igénybe veszünk, a színház dolgozói pedig ingyenesen látogathatják a könyvtárt.
- Savaria Szimfonikus Zenekar: megállapodás térítésmentes szolgáltatás intézményi igénybevételéről, kötetes munkák végzése.

Civil szervezetekkel

Együttműködés programok lebonyolításában Vasi Múzeumbarát Egylet, Polgári Egyesület Szombathelyért, Szenczi Molnár Albert Kör, Képeslap-gyűjtők Egyesülete, Szombathelyi Szépítő Egyesület.

Szociális szolgáltatást végző intézmények

Havonta cserélünk olvasnivalót:

- Szociális Szolgáltató Központ, Szakosított Szociális Intézet; Savaria Rehab Team Kolozsvár utcai otthona; az autista fiatalokat gondozó Holnap Háza.

További kapcsolatok:

- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ) Vas Megyei Szervezete; Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Vas Megyei Szervezete.

Iskolákkal, óvodákkal, egyéb intézményekkel

Új együttműködési forma is létrejött 2018-ban letéti állomány létrehozására iskolai könyvtárakban

2018-ban a Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában, valamint a Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskolában 50-50 kötetlet letéti állományt hoztunk létre a Berzsenyi Dániel Könyvtár állományában lévő többes példányokból – elsősorban kortárs magyar szerzők alkotásaiból válogatva. (Lackfi János, Mészöly Ágnes, Kertész Erzs, Finy Petra, Böszörményi Gyula) A könyveket minden tanévben cseréljük. A letét létrehozása azért volt szükséges, mert az iskolai könyvtárak nagyon korlátozott forrást használhatnak új könyvek beszerzésére.

Az iskolák kiválasztásában fontos szempont volt, hogy mindkét intézmény lakótelepen található, viszonylag távol a fiókkönyvtárainktól, a központi könyvtártól is.

Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

- SZMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat: együttműködési megállapodás a 2017-es Roma kulturális események megvalósításában.
- Dr. Puskás Tivadar polgármester több rendezvényünkön is vállalt köszöntést (Ünnepi Könyvhét, könyvbemutatók).

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	változás %-ban előző évhez képest
Civil szervezetek	7	10	7	0
Határon túli könyvtárak	2	2	2	0
Vállalkozók		0	2	200
Oktatási intézmények	42	42	51	121
A kistéleplési önkormányzattal kötött megállapodások száma	201	201	201	0
Egyéb	0	0	4	
Összesen	250	253	267	105

4.13 Digitalizálás

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával? Melyek a főbb célkitűzések? Stratégiai környezethez (pl. Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia) való kapcsolódás

A Berzsényi Dániel Könyvtár ötéves (2016-2021) digitalizálási stratégiával rendelkezik. A digitalizálási terv elkészítésekor az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- szerzői jog (az 1951 előtti kötetek digitalizálhatóak a 2021-es befejező dátumot alapul véve)
- a kötetek használatának gyakorisága
- a már digitalizált kötetek mely témaköröket fedik le (pl. néprajzi még nincs köztük)
- közelgő évfordulók
- állományvédelmi szempontok

A megyei és városi címtárak, ill. névtárak adatgazdagságuk miatt rendkívül keresettek. Számos nevet, életrajzot, a városok és községek történetéhez jól hasznosítható információt tartalmaznak, de nincs hozzájuk mutató és a rengeteg adat miatt a bennük való keresés csak a teljes szövegű közzététellel megoldható.

Milyen digitalizáló eszközökkel rendelkezik?

Eszköz neve, típusa	Darabszám
Lapszkenner A4	5
Lapszkenner A3	3

Hol teszik közzé a digitalizált állományt? (Europeana, honlap, zárt hálózat)

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósult digitalizálások a Hungaricana Portálon található meg.

Életünk folyóirat 1963-2014, Vasvármegyei Hivatalos Lapja 1903-1950:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/helyi_lapok_vas_megye/#

Fotótár:

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/BDKPhoto/>

Saját digitalizálásainkat a Vasi Digitális Könyvtárban tesszük közzé.

Az adatbázis Vas megye történetével foglalkozó, a XIX. század végén és a XX. század elején megjelent köteteket, ill. összefoglaló művekre vonatkozó részleteit tartalmazza. Az adatokat a XX. század közepéig napvilágot látott legfontosabb irodalom bibliográfiája egészíti ki. A megyében található helységek bemutatását a helyismereti gyűjteményből válogatott képeslapok, térképek, hírlapok címlapjai, valamint a kötődő személyiségek életrajzi adatai gazdagítják. Az itt elhelyezett anyagon túl a megyetörténeti kutatás forrásául szolgálhat a legújabb irodalmat feltáró helyismereti adatbázisunk:

<http://www.vasidigitkonyvtar.hu/web/guest/megyetorteneti-adatbazis>

Milyen online szolgáltatások vannak?

Milyen célok alapján digitalizál? (%)

Cél	Arányszám (%)
Szolgáltatás	30
Állományvédelem	30
Elektronikus dokumentumküldés	20
Reprográfia	20

Digitalizálás	2017. évi tény			2018. terv	2018. évi tény			változás %-ban előző évhez képest
	VDK	Hungaricana	Savariensia		VDK	Hungaricana	Sav.	
Digitális objektumok száma	7103	6002	61	VDK 197	7298	6002	61	101
Teljes dokumentumok száma	7103	6002	61	VDK 197	7298	6002	61	101
Könyv	25			2	27			
Folyóirat		2	3	-		2	3	0
Hanganyag				-				0
Audiovizuális dokumentum			58	-			58	0
Kép	426	6000		24	426	6000		0
Aprónyomt.	5845			155	6027			103
Elektr.publ.	38			2	42			110
Bibliogr.tétel	601			9	608			101
Kisadatbázisok.	163			2	163			
Egyéb:	5			3	5			0
Összesen	13 166			13363	13361			101
Online elérhető	13 105			13302	13300			101
Helyben használatra elérhető			61				61	0

VDK-s oszlop: Vasi Digitális Könyvtár <http://www.vasidigitkonyvtar.hu>

Hungaricana: 6000 fotó + 2 folyóirat (Életünk, Vvm. Hiv. Közlönye)

Savariensia helyismereti gyűjtemény: 58 Vasi Mozaik kisfilm + 3 folyóirat (Vas megyei Lapok, Güssinger Zeitung, Fotográfia)

Helyismereti dokumentumok digitalizálása – 2018.

A 2018-as évben a Fehér Károly szerkesztésében 1927-ben megjelent Szombathely, 1777-1927 : jubilaris emlékalbum című kötet került digitalizálásra, az intézmény 2016-2021-es időszakra elkészített digitalizálási tervének megfelelően. A helyismereti dokumentum teljes szövegűen kereshető a könyvtár Vasi Digitális Könyvtár elnevezésű adatbázisában.

A másik dokumentum, melyet 2018-ban közzétettünk a világhálón, a már előzőleg digitalizált Vas megyei fejek (1930) című kötet 1934-es bővített kiadása. Mivel az életrajzok az eredeti kiadáshoz képest nem lettek aktualizálva, csak az újonnan bekerült perszonáliák lettek digitalizálva, mintegy 141 oldal. (A kötet online elérhetővé tétele azért is volt fontos, mert az eredeti dokumentum a könyvtár helyismereti gyűjteményében nem található meg, digitalizálása a Vas Megyei Levéltár segítségével valósult meg.)

A 2018-as évben is tovább folytatódott a Savariensia gyűjtemény aprónyomtatványainak digitalizálása: 182 darab aprónyomtatvány (400 db szkennelt oldal) került be újonnan az adatbázisba. A válogatás szempontjai a következők voltak:

- Elsődleges szempont az állományvédelem, ezért a legrégebbi, 1965 előtti anyagok válogatás nélkül digitalizálásra kerülnek.
- Az ezen időhatár után keletkezett nyomtatványokból arra törekszünk, hogy a megye valamennyi települését reprezentálja a válogatás, feltéve, ha rendelkezünk releváns dokumentummal.
- A kiválasztásnál elsődleges szempont az információs érték és az igényes képi megformálás.

Közzétesszük:

- az intézményekhez, cégekhez, testületekhez kötődő, nagyszabású eseményekre szóló meghívókat,
- évfordulós apró- és kisnyomtatványokat,
- avatásokról szóló anyagokat,
- nemzetközi kapcsolatok dokumentumait,
- a megye flóráját és faunáját, tájféldrajzát bemutató nyomtatványokat,
- az épített környezet dokumentumait,
- biográfiailag értékes tartalmú hordozókat,
- természeti katasztrófák és különösen jelentős társadalmi események apró- és kisnyomtatványait.

Online elérhető adatbázisok

Arcanum Digitális Tudománytár	EPA - Humanus - MATARKA	MOKKA	NAVA	Nektár	Pressdok	Jogtár	MEK
45 283*	723	930	13	55	30	11	70

*Arcanumtól lekért adat

Olvasóink számára a saját építésű helytörténeti (VAS) adatbázison kívül előfizetéses és szabadon hozzáférhető adatbázisok használatát biztosítjuk. Ezek segítségével naprakész forrásokhoz jutnak a használók, elsősorban a kutatók és az egyetemisták. Mivel az olvasók által igényelt irodalomkutatások száma az évek során erősen csökkent, a felsőoktatásban tanulók részéről ma már inkább arra van igény, hogy felhasználható forrásokat, azok használatát, a keresési lehetőségeket megmutassuk. Így a szabadon hozzáférhető vagy a könyvtárban fellelhető adatbázisokat a továbbiakban önállóan használják.

Az Arcanum Digitális Tudománytárhoz 2015. július 30-tól teljes körű hozzáférést biztosít intézményünk. 2018-ban 45 283 PDF oldalmegtekintés történt könyvtárunkban, olvasók is gyakran használják. A napi tájékoztatás egyik legfontosabb eszköze lett, több népszerű témához (I. világháború, családfakutatás, címerek) kínál tartalmakat, illetve nagy hasznát vesszük az egyre nagyobb számban megtalálható napilapok és folyóiratok szövegeinek. Az országos középiskolai tanulmányi verseny 2. fordulójába magyarból, történelemből, földrajzból továbbjutó középiskolás tanulók használói könyvtárunk olvasótermében az ADT digitális tartalmainak. A tájékoztató könyvtárosaink által összeállított ajánló bibliográfiában erre fel is hívjuk figyelmüket. Az olvasók által kedvelt szolgáltatásunk, a születésnap mappák összeállításához is fontos segédeszköz, hiszen a más megyékre vonatkozó heti- és napilapok szövegét le tudjuk tölteni.

Kiemelkedő a használatban még a HUNGARICANA közgyűjteményi portál, melyre állományunkból helyi tartalmak is felkerültek. Különösen fotógyűjteményünk anyaga népszerű, előző évhez képest jelentősen növekedett ennek köszönhetően a használata. (2017: 9 392 keresés, 2018: 11391 – összes használat, intézményen kívüli is)

A Jogtár adatbázis használata erősen visszaesett, egyre kevesebb olvasó kér ehhez segítséget. Interneten már friss, naprakész jogszabályokhoz hozzáférhetünk, valószínű ezekhez a keresést már önállóan, saját eszközön sokan megteszik.

NAVA-pontként olvasóink elérhetnek korlátozott hozzáférésű tartalmakat a magyar gyártású és vonatkozású rádió- és televízió műsorokból. Egyre többen élnek a lehetőséggel. (2017: 3, 2018:13)

A MOKKA-ODR katalógus nemcsak a könyvtárközi kölcsönzés napi eszköze, hanem bibliográfiai adatok pontosításának, anyaggyűjtéseknek, irodalomkutatások készítésének is.

Az EPA-HUMANUS-MATARKA közös kereső szintén alapvető eszköze a napi tájékoztatásnak, előnye, hogy digitális tartalmakat is kínál. Egyetemisták beadandó dolgozatához, szakdolgozatához nyújtunk segítséget vele legtöbbször, illetve az általunk végzett irodalomkutatásokhoz használjuk.

A Magyar Elektronikus Könyvtárhoz legtöbbször olyan esetekben fordulunk, amikor a használó által keresett szöveg nem található meg könyvtárunk állományában. (Versek, színművek, konkrét könyvek)

Az Országgyűlési Könyvtár sajtóadatbázisa, a PressDok már szabadon hozzáférhető, bárki által használható. Olvasóink által keresett politikai, gazdasági témákban tájékoztató könyvtárosaink kereséseit nagyban megkönnyíti.

Az 1. emeleti tájékoztató pultnál is többször adunk információt országos szakkönyvtárak adatbázisaiból, pedagógiai, irodalmi, sport, esetenként szociológiai témában. Honlapunk linkgyűjteménye, ill. tájékoztató könyvtárosaink segítségével a KSH Kiadványtárhoz is elkalauzoljuk olvasóinkat, hiszen már nem minden statisztikai kiadvány jelenik meg nyomtatott formában.

Változatlanul népszerű a VAS adatbázis és Savariensia gyűjteményünk használata. Egyre népszerűbb téma a helytörténet, a könyvtárunkban nagy sikerrel működő Helytörténeti Klub elsősorú sikeres rendezvényei számos új témát hoztak előtérbe, így nemcsak kutatók és egyetemisták, hanem a klub tagjai is aktív használói gyűjteményünknek.

IV. FEJLESZTÉSEK:

1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztési tervek bemutatása

A könyvtár épületének 2002-ben történt felújítása óta kellemes és komfortos körülményeket teremtett a látogatóknak és a munkatársaknak is, de 2015-től kezdődően egyrészt számos gépészeti és működéssel kapcsolatos javítást kellett végrehajtanunk, másrészt az esztétikus környezet fenntartása is nagyobb erőfeszítéseket követelt a felelős munkatársaktól. 2018-ban többek között javításokat kellett végeztetni a mágneskapun, a személyliften, valamennyi mellékhelyiségben, a gépészet eszközein.

A legnagyobb munkát az épületben található klímaberendezések cseréje jelentette. A két előadóteremben és a Savariensia Gyűjtemény raktárában korszerű klímaberendezéseket szereltettünk fel. Az előadások, programok közönsége így a gyorsan felmelegedő termekben komfortosabb körülmények között élvezheti a programokat.

A felújítás óta eltelt 14 év a szolgáltatásokban és az olvasói szokásokban is jelentős változásokat hozott. Jelentősen csökkent az olvasótermek és a zenei helyben használat igénye. A zenemű- és médiatár és az olvasótermek kihasználtsága visszaesett, míg a földszinti hírlapolvasó és gyors internet használata, az első emeleti magazinolvasó, a gyermekkönyvtár látogatottsága nőtt, a rendelkezésre álló terek már nem megfelelő nagyságúak.

A használók visszajelzése alapján jól döntöttünk, amikor az idegennyelvű gyűjteményt 2017-ben áthelyeztük a zenemű-és médiatárba, ez a részleg lett a nyelvtanuláshoz szükséges dokumentumok és szolgáltatások helyszíne.

Az olvasótermekben az asztalok és székek számának csökkentésével kényelmes beszélgető sarkokat alakítottunk ki kiscsoportok találkozói, megbeszélések számára.

A központi könyvtáron kívül négy helyen találkozhatnak Szombathely lakói a Berzsényi könyvtár szolgáltatásaival. **Három fiókkönyvtár** és egy kölcsönzőhely hozza közel az olvasás lehetőségét a peremkerületekben élőkhez.

Nagy gond a fiókkönyvtáraknak helyet adó, városi tulajdonú épületek állapota. 2018-ban több fontos fenntartói döntés érintette a fiókkönyvtárakat ld. Szervezeti kérdések.

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

A Jáki úti fiókkönyvtár épülete **„Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című, a TOP 6.5.1-15 kódszámú pályázat keretén belül megvalósítandó „Egészségügyi intézmények energetikai korszerűsítése”** című projekt keretében az épület külső szigetelésével egyidejűleg az ablakok cseréjére, festésre is sor került, 2018. év elején a rövid ideig tartó szünet után megújult körülmények között nyithatót újra.

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

Megnevezés	darab	forint (nettó)	megjegyzés
Gépjármű			
ebből személygépkocsi			
Számítógép	6	936 000	
ebből olvasói			
ebből szerver			
Fénymásoló			
Szkenner			
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)			
IKR fejlesztés			
egyéb: monitor	5	174 500	
egyéb: InDesign grafikai program	1	124 900	
egyéb: DMS One Compact iratkezelő szoftver	1	215 654	
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)		1 451 054	

A Berzsényi Dániel Könyvtár megrendelte a DMS One Professional iratkezelő program frissítéseként elérhető DMS One Compact rendszer elemeit és szolgáltatását 215 654 Ft-ért.

4. Pályázatok, projektek

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg (Ft)	Elnyert összeg (Ft)	Támogató	Kezdetje	Befejezése
NMI 64987/2016/KULT IG a vidéki folyóiratok támogatása Az Életünk folyóirat kiadásának támogatása 2017-2019. (Felelős: Nagy Éva)	20 000 000	20 000 000	NMI	2017.01.01.	2019. 12.31.

ODR 54376/2017 támogatási szerződés (Felelős: Dr. Baráthné Molnár Mónika)	-	1 700 000	EMMI	2017.12.01.	2018.06.30.
ODR 47086/2018 támogatás (Felelős: Dr. Baráthné Molnár Mónika)	-	1 500 000	EMMI	2018.12.01.	2019.06.30.
Alexa Károly könyvének kiadása Szombathely SZMJV Önkormányzatának 61340-3/2018. számmal nyújtott támogatás (Felelős: Nagy Éva)	200 000	200 000	Szombathely SZMJV Önkormányzata	2018. 05.01.	2018.08.01.
NKA 204108/01508 azonosító számú támogatási szerződés (Felelős Virághné Vámos Kitti)	1 700 000	1 400 000	NKA	2018.09.01.	2018.10.31.
Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2018. évi pályázati felhívása a Minősített Könyvtár cím elnyerésére	-	Minősített Könyvtár cím + 350 000	EMMI	2018.05.18.	2018.11.13.

Fenntartási időszakban:

Európai Unió pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elyert összeg (Ft)	Támogató	Kezdet	Befejezése
TÁMOP-3.2.4.A- 11/1-2012-0045 A Berzsenyi Dániel Könyvtár nem formális képzést támogató szolgálta- tásainak fejlesztése (Felelős: Pallósiné Dr. Toldi Márta)		20 249 284	Európai Unió	2013. 01.01.	2014. 01.31.

TÁMOP-3.2.12.-12/1-2012-0001, Vas megye közkönyvtári és közművelődési szakembereinek tudásfejlesztése az élethosszig tartó tanulást, valamint a formális oktatást támogató szolgáltatások megújítása érdekében – azonosító szám (Felelős: Németh Tiborné)		konzorciumi támogatás: 29 741 273 ebből BDK támogatás: 11 524 846	Európai Unió	2013. 01.01.	2015. 03.31.
--	--	--	-----------------	--------------	--------------

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdeté	Befejezése

5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2018-ban, a megyei hatókörű városi könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása

A Berzsényi Dániel Könyvtár 2018-ban elnyerte a könyvtárak szakmai munkájának elismerését jelentő Minősített Könyvtár címet, amellyel 2022-ig jelezhetjük, hogy szakmai teljesítményünk hivatalosan is elismert.

Minőségcéljaink 2018-ban:

1. A Minősített Könyvtár cím pályázat beadására való felkészülés.
2. Könyvtári szakfeladatok ellátásának fejlesztése: Partnerkapcsolatok azonosításának gondozása, a partnerlisták kezelhetőségének fejlesztése, használatának kiterjesztése

2017 második félévében lényegében készen volt az a pályázat, amelyet 2018-ban a Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere (KMÉR) szempontjait figyelembe véve átdolgoztunk, elvégezve ismét az önértékelést, és benyújtottunk a Minőségi Könyvtár cím elnyeréséért 2018 tavaszán. A pályázat előkészítése hosszú folyamat volt, melynek során az értékelési elvek szerint, a minőségi kritériumok alapján a könyvtár közössége áttekintette valamennyi könyvtári tevékenységet, megfogalmazták módosítási javaslataikat a könyvtár vezetése számára. Ennek eredménye lett a korábbi évtizedekben is megszokott fegyelmezett és használóközpontú szolgáltatások minőségének folyamatos javítása.

A Berzsényi Dániel Könyvtár beadott pályázatának értékelésekor komoly előnyt jelentett a kiegyensúlyozott szolgáltatás, a hosszú rendelkezésre állás, a színes és értékes rendezvények, a pályázatok sikerei, Vas megye kistéleplési könyvtárainak ellátása, szakmai támogatása, valamint a munkatársi közösség szoros együttműködése a szolgáló közösség érdekében.

2018-ban a megyei könyvtárak közül négy részesült az elismerésben, köztük a Berzsényi Dániel Könyvtár.

Elvégzett feladatok:

- 2018. május 2-án részt vettünk a Könyvtári Intézet Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztálya által szervezett Könyvtári minőségmenedzsment című műhelynapon a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. A program célja volt, hogy elősegítse a 33/2017 (XII. 12.) EMMI rendelet alapján meghirdetett Minősített Könyvtár cím 2018. évi pályázati anyag összeállítását, bemutassa a KMÉR-t.
- A 2018-as, Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere alapján elkészített önértékelés

Összesítés 2018		%
1. Vezetés	91,16	91,16
2. Stratégia	90,54	90,54
3. Munkatársak	90,1	90,1
4. Együttműködés, partnerek, erőforrások	89,77	89,77
5. Folyamatok	95,42	95,42
6. Ügyfélközpontú eredmények	134,1	89,4
7. Munkatársakkal kapcsolatos eredmények	88,57	88,57
8. Társadalmi felelősséggel kapcsolatos eredmények	79,07	79,07
9. Kulcsfontosságú eredmények	132	88
Összesítés	≈890,75	89,075

- 2018. május 10-én elküldtük a minoseg@oszk.hu címre a Berzsényi Dániel Könyvtár Minősített Könyvtár címhez kapcsolódó pályázati adatlapját.
- Az önértékelést és a szakmai tevékenységről készített 63 oldalas beszámolót 2018. június 14-én küldtük el a Könyvtári Intézet részére (honlapunkon közzétéve: http://www.bdmk.hu/editor_up2/2018/Beszamolo_roiditett_1_kategoria_Berzsényi_Daniel_Konyvtar_Szombathely.pdf)
- 2018. július 11-én Ásványi Ilona könyvtári szakértő és Vidra Szabó Ferenc minőségügyi szakértő helyszíni látogatása zajlott.
- 2018. október 19-én értesítést kaptunk a Minősített Könyvtár cím elnyeréséről.
- A Minősített Könyvtár címet igazoló, Kásler Miklós miniszter által aláírt okiratot Budapesten, az Emberi Erőforrások Minisztériumában 2018. november 13-án Fekete Pétertől, az EMMI kultúráért felelős államtitkárától Nagy Éva igazgató vette át ünnepélyes keretek között.

- 2018. november 20-án részt vettünk az Emberi Erőforrások Minisztériumában szervezett szakmai fórumon, amelyen megoszthattuk a pályázattal kapcsolatos tapasztalatainkat.
- 2018. november 22-én Koczka Tibor alpolgármester és Dr. Takátsné Dr. Tenki Mária önkormányzati képviselő, a Jogi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága elnöke jelenlétében megünnepeltük az elismerést.

További 2018-ban elvégzett minőségirányítási feladatok:

- Partnerek azonosítása

2018-as minőségcéljaink egyike a partnerkapcsolatok azonosításának gondozása, a partnerlisták kezelhetőségének fejlesztése, használatának kiterjesztése volt. A Microsoft Access adatbáziskezelő segítségével adatbázisos formában rögzítettük az addig Excel-táblában lévő adatokat, szigorú hozzáférési jogosultság meghatározásával.

A szervezeti egységek sokrétű közvetlen kapcsolatát igyekszünk tükrözni a partneri nyilvántartásban. A partnerlista folyamatosan bővül, aktualizálása rendszeres. A partneri igényeket figyelemmel kísérjük, elégedettségméréseink fejlesztésével is ezt a célt próbáljuk teljesíteni.

- 2018. május 17-én felügyeleti audit zajlott az intézményben. Kecskés Tibor auditor javaslatot tett a Berzsényi Dániel Könyvtár ISO könyvtári területi regisztrációjának folyamatosságára az alábbi szabvány szerint: MSZ EN ISO 9001:2015.
- Folyamatok felülvizsgálata, változások beépítése

2018-ban felülvizsgáltuk a könyvtári folyamatokhoz kapcsolódó dokumentumokat, áttekintették a munkatársak a kockázatos tevékenységeket, a 2017-ben megállapított kockázati értékek a munkatársak megítélése szerint nem változtak. A Belső Kontroll Kézikönyv 4. számú melléklete szerint célul tűztük ki az intézményen belül működő kockázatkezelési folyamat hatékonyságának bizonyítékainak összegyűjtését. További kapcsolódó dokumentum: Belső Kontroll Kézikönyv 7. számú melléklet, az intézmény vezetőjének nyilatkozata a belső kontrollrendszerre vonatkozó jogszabályi előírásoknak való megfelelésről.

A Számítástechnikai tanfolyam folyamatába kellett változást beépíteni, mert indokoltá vált a jelentkezők tudásszintjének megfelelő csoportbeosztás kialakítása. Ennek megfelelően a folyamatleírást és a folyamatábrát is javítottuk.

A Berzsényi Dániel Könyvtár olyan Minőségirányítási Rendszert vezetett be és működtet, amely kielégíti az MSZ EN ISO 9001:2015 szabvány követelményeit. A folyamatleírások, kockázatelemzések biztosítják, hogy a Minőségirányítási Rendszer elérje az elvárt eredményeket, a kívánt hatásokat, a nem kívánt hatások kiküszöbölődjenek vagy az előfordulási valószínűségük minimális mértékűre csökkenjen. A folyamatleírások, kockázatelemzések továbbá hozzájárulnak a Minőségirányítási Rendszer folyamatos fejlesztéséhez.

Kommunikáció

Könyvtárunk egy elektronikus kiadványt hozott létre, az **Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny** témáihoz készült bibliográfiát. Ez a munka nagy elismerésnek örvend az ország egész területén, sok pedagógus és diák használja felkészüléshez.

Több ajánló bibliográfiát készítettek a könyvtár munkatársai különböző témákban, ezek segítséget nyújtanak a könyvkiválasztáshoz és ezzel tudjuk felhívni a figyelmet egy-egy témakör irodalmára. Pl. Angol nyelvvizsgálóhoz ajánljuk, New adult könyvek, Képregények felnőtteknek, Fotózás, videózás.

Elkészült a **Könyvtári segédlet családfakutatáshoz** című kiadványunk, amit nyomtatott és elektronikus formában is közzé tettünk.

Pályázati támogatás igénylésével közreműködtünk az Életünk folyóirat főszerkesztőjének, Alexa Károlynak Koldusállás című kötete kiadásában.

Kiadtuk az Életünk című irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat 12 számát.

Könyvtárunkról 2018-ban 410 híradás jelent meg a nyomtatott és elektronikus médiában (2017-ben 234, 2016-ban 220).

A helyi sajtó érdeklődését folyamatosan élvezzük. A nyomtatott és az online médiában rendszeresen jelennek meg rendezvényeinkről, a könyvtári szolgáltatásokról, igénybevételről szóló írások. A Nyugat című online hírportálon interjú jelent meg a könyvtár igazgatójával, a Szombathelyi televízió 13 műhelybeszélgetésre hívott meg munkatársakat programokkal, kitüntetéssel kapcsolatban, a könyvtár munkájának bemutatásra.

Kommunikáció	2017. évi tény	2018. évi tény
Kommunikációs költségek (Ft)	0	0
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	40	57
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	24	20
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	102	112
Online hírek	66	221
Közösségi médiában megjelenő hírek		968
Hírlevelek	0	0
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becült érték)	0	0
Egyéb:....		

6. Elektronikus szolgáltatások

Szolgáltatás	2018-ban megvalósult (I/N)	Részletek
Honlap	I	Részben, 2019. évi minőségcélként folytatódik.
OPAC	I	Analitikus rekordok ISBD formátumának javítása.
Adatbázisok	I	Az Akadémiai Kiadónál előfizetett nyomtatott folyóiratok online elérése (Antik Tanulmányok, Archaeológiai Értesítő, Építés-építészettudomány, Magyar Pszichológiai Szemle, Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, Orvosi Hetilap).
Referenz szolgáltatás	I	VKP blog
Közösségi oldalak	I	Facebook oldalak gondozása, Instagram oldal létrehozása, működtetése, YouTube feltöltések
RSS	I	Honlapon

7. Innovatív megoldások, újítások

Megnevezés	Leírás, ismertető
Könyvet a fa alá	Karácsonyi könyvvásár és a kortárs magyar irodalom népszerűsítése. Egy hetes program író-olvasó találkozókkal, beszélgetésekkel kiadókkal, terjesztőkkel.
Közös rendezvények civilekkel	Az Ünnepi Könyvhét és a karácsonyi könyvvásár programban közös események a város civil szervezeteivel, bemutatkozás, tevékenységük reklámozása. Ennek célja a város lakóinak bevonása a közösségi eseményekbe, figyelemfelkeltés az önkéntesen végezhető közösségi munka iránt.
Máské(p)p	Helytörténeti fotó- és filmpályázat általános és középiskolás, valamint főiskolás és egyetemista diákok részére
Könyvtári programok rögzítése együttműködési megállapodás alapján	Közzététel a Hírlevél Plusz (üzemelteti a H+ Média és Kulturális Egyesület) online felületén. A program célja, hogy azok is részesei legyenek a programnak, akik aktuálisan nem tudtak részt venni. A rögzített programok nagy sikert értek el.

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

2018-ban a megyei hatókörű városi könyvtárak állami feladatainak támogatására az előző évihez képest jelentősen emelt összeg (könyvtárunk esetében 150,0 millió) lehetővé tette, hogy munkatársaink részt tudjanak venni konferenciákon, szakmai tapasztalatcseréken, rendezvényeink színesebbek lehettek (volt lehetőség magasabb tiszteletdíj kifizetésére), új programot indíthattunk (Karácsonyi könyvvásár), jutalmazhattunk projektmunkákat, magasabb összeget fordíthattunk dokumentum beszerzésre, előfizetésekre (EBSCO eBooks, idegennyelvű lapok).

Bevételeink szépen alakultak, a többletet szabadon használhattuk fel a napi működésre, ill. a szükséges javítási-felújítási szükségletekre. Áthúzódó kötelezettségvállalásaink vannak (dokumentum beszerzés/közbeszerzés 3. hónapig, KSZR bútorbeszerzés folyamatban).

Nehézséget okoz, hogy intézményünk nem rendelkezik gazdasági szervezettel, a költségvetés felhasználásának nyomon követése nehéz feladat elé állítja a felelős vezetőt.

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2017. évi tény	2018. évi terv	2018. évi tény	eltérés %-ban 2017-hez képest
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	25 205	24 000	26 177	103,856%
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	8 806	8 500	8 376	95,117%
	– ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	2 166	2 000	1 917	88,504%
	– ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	4 045	3 000	3 928	97,108%
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	385 087	209 334	358 946	93,212%
	– ebből fenntartói támogatás	85 700	59 334	64 639	75,425%
	– ebből felhasznált maradvány	31 481		37 400	118,802%
	– ebből központi költségvetési támogatás	119 400	150 000	150 000	125,628%
	– ebből kistéleplési kiegészítő(KSZR) támogatás	140 709		140 316	99,721%
	– ebből pályázati támogatás	7 797		3 551	45,543%
	– a pályázati támogatásból EU-támogatás				
	Egyéb bevétel összesen	20 080			
Bevétel összesen	430 372	233 334		98,176%	
Kiadás	Személyi juttatás	162 682	134 579	168 757	103,734%
	Munkaadókat terhelő összes járulék	36127	26 024	34 072	94,312%
	Dologi kiadás	183 845	72 731	171 557	93,316%
	Egyéb kiadás	10 319		9 191	89,069%
	Kiadás összesen	392 973	233 334	383577	97,609%

Létszám és bérgazdálkodás

2018-ban a megyei hatókörű városi könyvtárak állami feladatainak támogatására az előző évihez képest jelentősen emelt összeg 150,0 millió (2017-ben 119,4) forint jutott könyvtárunknak. A megemelt összeg lehetővé tette, hogy a fenntartó támogatásának és a bevételnek egy részét a felsőfokú végzettségű könyvtáros munkatársak bértámogatására használjuk fel, korrigálva azt a helyzetet, hogy bérük egyenlővé vált a technikai alkalmazottakéval és a középfokú végzettségükével.

A költségvetést a készítés időpontjában még nem hagyta jóvá SZMJV közgyűlése.

Szombathely, 2019. február 18.

aláírás

Intézményvezető